

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

„GÓRNOŚLĄZAK” z dodatkami: „Robotnik”, „Gospodarz”, „Rodzina”, „Dzwonek”, „Śmieszek” i „Gość Świąteczny” wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt i kosztuje miesięcznie z odnośnieniem do domu 80 fen., na pocztę kwartalnie 2 mk., z odnośnieniem do domu 2,42 mk.

Przez lud — dla ludu!

Telefon nr. 1049.

OGŁOSZENIA 20 fen. za jednolamowy wiersz petytowy. Przy kilkakrotnym powtórzeniu udziela się znacznego rabatu. — Reklamy 50 fen. od wiersza petytowego. :: :: REDAKCYA I EKSPEDYCYA :: :: znajduje się przy ulicy Poprzecznej (Quer-Strasse) nr. 11.

Każdy abonent „Górnoślązaka” jest ubezpieczony na wypadek śmierci wskutek nieszczęścia na 300 mk. a na wypadek śmierci przez utonięcie i w kopalni pod ziemią na 200 mk., jeżeli wypełni wszystkie przepisane warunki i był pełne sześć miesięcy przed wypadkiem abonentem. Abonament musi być do 5. każdego miesiąca a przy kwartalnym abonamencie do 5. pierwszego miesiąca kw. zapłacony. Wypadek musi być w przeciągu 24 godzin zameldowany.

1889

1914

Adam Napieralski.

Dnia 10 maja 1914 upływie 25 lat, odkąd Adam Napieralski pracuje i działa na Górnym Śląsku.

Opisać szczegółowo jego zbożną w dobre skutki nie tylko dla ludu polskiego w górnośląskiej ziemi, ale dla całego narodu naszego tak obfitą a uznaną przez bezstronnych znawców pracę — znaczy tyle, co napisać historię ćwierćwiekowego odradzania się Śląska polskiego. Niepodobna tego dokonać w artykule dziennikarskim.

Objawiając redakcyę „Katolika” w trudnych okolicznościach Adam Napieralski spostrzegł odrazu, że na Górnym Śląsku nie czas jeszcze działać głośno, a może hałaśliwie przy pomocy szumnych frazesów i hasel rzuconych przedwcześnie. Rozum polityczny zawsze działa na podstawie rzeczywistości. Licząc się z niewesołą lecz twardą rzeczywistością stosunków górnośląskich, zabrał się nasz jubilat do pracy cichej, ciągłej, dobrze obmyślanej, przezornej i ostrożnej. Próbowali przed nim i za jego czasów inni sposoby innego. Zawsze spotkało ich niepowodzenie — dla sprawy, dla odrodzenia Górnego Śląska bardzo szkodliwe.

Jako redaktor przemawiał Adam Napieralski z łamów pism do coraz liczniejszych tysięcy czytelników. Pisząc jasno i zrozumiale dla wszystkich — podawał zdrową strawę duchową, w duchu katolickim, polskim i społecznym. Na gazecie nie ograniczała się jego praca pisarska. Pisywał wiele artykułów treści rozmaitej i powiastek do czasopisma ilustrowanego, do kalendarzy, ułożył kilka piosenek, dziś ogólnie śpiewanych na Górnym Śląsku. Największe powodzenie miały jego powieści dla ludu, w zeszytach wydawane, których nakład sięgał 10 000 egzemplarzy, rozbijany w takiej ilości, jak pierwszy nakład żadnego bodaj utworu powieściowego w języku polskim. Liczne dziesiątki tysięcy górnośląskiej ludności polskiej kształciły się i wykształciły na jego artykułach, powieściach i powiastkach we wszelkim kierunku, tworząc zwarty i uspołeczniony jako tako obóz katolicko-polski.

Na tem jednak nasz jubilat nie poprzestał. Dokładał bowiem przedewszystkiem ręki do organizacji górnośląskiej ludności polskiej. Jak tylko mu czas i zdrowie pozwoliło, bywał w towarzystwach rozmaitych. Tam przemawiał, a więcej jeszcze radził i zachęcał. Zorganizował wycieczki do Krakowa, które właśnie weszły w zwyczaj niezmienny od czasu pierwszej, za jego czynnym współudziałem urządzonej wielkiej wycieczki tamdotąd, a przyjmowanej serdecznie w Krzeszowicach przez późniejszego namiestnika Galicji ś. p. hr. Andrzeja Potockiego.

Gorący przyjaciel młodzieży się kształcącejłożył na ubogich gimnazyistów i studentów wiele z własnej kieszeni a przy „Katoliku”, poparty hojnymi darami ś. p. Ludwika Radziejewskiej, zbierał na bytomską „Pomoc naukową”, która jest matką dzisiejszej „Śląskiej Pomocy Naukowej”.

Najchlubniejszym może czynem jego społecznym było założenie w roku 1889 pierwszego nie tylko na ziemi polskiej, ale i w Niemczech sekretaryatu robotniczego wraz z organizacją robotniczą „Związku Wzajemnej Pomocy”. Bytomski sekretaryat robotniczy powstał prędzej, niż sekretaryaty niemieckie, wychwalane przy każdej sposobności. Liczne dziesiątki tysięcy robotników polskich doznały obrotu i pomocy materialnej przez tę polską instancję społeczną, obok której „Związek Wzajemnej Pomocy” organizował robotników, ucząc ich zasad pracy społecznej dla siebie przez organizację swoją. Wraz z jubilatem naszym polski Górny Śląsk może obchodzić w roku bieżącym srebrny jubileusz pracy robotniczo-społecznej, do której podwalin on przykładął nie tylko rękę, ale i przez lata czuwał nad nią z wielką troskliwością i ofiarnością. Doczekał się rozkwitu znacznego tej organizacji, liczącej do 15 000 członków i 120 000 mk. funduszu — procentualnie co do członków przewyższającej organizacje obce.

Najpotężniej zaś rozwinęły się banki ludowe, założone przez niego, wskutek jego pracy i ofiary pieniężnej i zachęty gorącej lub za jego przykładem. W nich ludność polska składa swe oszczędności (40 do 50 milionów marek). Z nich czerpie ta sama ludność pożyczki na zakupno ziemi, domu, na przedsiębiorstwa kupieckie i rzemieślnicze. Staje się przez to materialnie coraz mniej zależną od obcych. Z tych instytucji korzysta rolnictwo, przede wszystkim drobne, którego organizacja w kółkach rolniczych i spółkach osobnych jubilatowi od początku leżała na sercu. Żywo ubolewał nad brakiem takiej organizacji. Korzysta handel i rzemiosło, które jubilat popierał, ile mógł.

Wszyscy do serdecznej wdzięczności mu zobowiązani. Jemu, który nigdy o wdzięczność i uznanie nie dbał, ani na nic nie liczył. Jemu, który nikomu świadomie krzywdy nie wyrządził. Jemu, który zdziałał dla sprawy katolickiej i polskiej na Śląsku tyle, ile nikt dotąd. Jemu, któremu Górny Śląsk zawdzięcza odrodzenie dotychczasowe. Jemu, którego późniejsze pokolenia narodu — da Bóg — sławić będą jako sprawcę odrodzenia narodowego polskiego Śląska.

Zaprzągał i zapraszał do pracy wszystkich ludzi dobrej woli. Nie szczędził ofiar rozmaitych, zdobywając niejednego, na którego zdoby-

ciu dla sprawy i pracy czynnej mu zależało. Tak przygotowywał odrodzenie Górnego Śląska — tak pracuje do dziś.

Rozwój stosunków u nas wskutek jego pracy i wskazówek równocześnie postępował w tych trzech kierunkach, chociaż najwięcej uwidocznił się i w oczy wpadał w kierunku pierwszym i ostatnim. Skoro jednak kwitła praca w tych dwóch kierunkach, można było być spokojnym o kierunek trzeci. Fundamentem bowiem polskości ludu jest katolicyzm żywy i społeczne wyrobienie wszechstronne. Lud polski kształcony i utrzymywany we wierze ojców przez uczciwe pisma polskie, a uspołeczniony przy pomocy dobrych organizacji i pism polskich, nie może się stać ludem niemieckim, nie może paść ofiarą germanizacji. Inaczej twierdzić może tylko ten, który nie zna wpływu pisma polskiego i organizacji polskiej, który nie brał udziału w takiej pracy i z bliska jej się nie przypatrywał.

A jednak — wspomnieć o tem bolesno — od roku 1902 nie bacząc na niedostateczny rozwój stosunków oświatowo-kulturalnych i ekonomiczno-społecznych a ludząc się w pewnej mierze o stopniu uświadczenia narodowego, zaczęto walkę bratobójczą w imię hasła politycznego: Centrum — Koło Polskie. Zamiast spokojnego rozwoju — walka. Załujemy dziś wszyscy, że ta walka bratobójcza, trwająca przez lata długie, pochłonięła tyle pracy, siły i pieniędzy. A (co gorsze) podczas niej zaniedbaliśmy pracy oświatowo-kulturalnej a poniekąd i ekonomiczno-społecznej, chociaż wszyscy uznajemy, że prace ostatnie conajmniej są tak ważne, jak tamta, a nawet ważniejsze.

Nasz jubilat cierpliwie i mężnie znosił szalone napaści i kłopotów niemało. Przebaczył wszystkim — a niejednego przeciwnika dobrodziejstwami obdarzył, wyciągnawszy szczerze rękę do zgody. Minęły te lata. Zmieniło się niejedno. Trzeba nam wszystkim naprawiać, co się zepsuło. Pracować dalej...

Co przedtem wzbudziło podziw całej Polski a zazdrość a jeszcze więcej strach i obawę obcych przeciwników ludu: owa zgodna praca, owa łączność wszystkich wobec wspólnych przeciwników, owa siła niespożyta, ten skarb nieprzebrany żywiołu ludowego — to powinno na nowo się okazać wszędzie na Górnym Śląsku we formie najszlachetniejszej.

To cel i życzenie naszego jubilata kochanego. Najpiękniejszym podarkiem jubileuszowym dla naszego Adama Napieralskiego będzie dawniejszy zapał do prawdziwych czynów obywatelskich we wszystkich dziedzinach życia katolicko-narodowego na Górnym Śląsku, — zapał np., jaki panował w latach naj-

aszego napięcia szlachetnego, przed walkę bratobójczą, podczas ostatniej walki wyborczej z centrowcami.

A chociaż Adam Napieralski uczynił niemało dla prawie wszystkich dzielnic ziem polskich, wszędzie go szanują, na jego słowo zważają i jego radę cenią, najmilszy mu pewnie nasz Górny Śląsk, któremu poświęcił najlepsze swoje lata, najwięcej sił swoich, do którego przylgnął sercem i duszą całą.

Tu najwięcej jeszcze też pracy, zanim to stare piastowe dziedzictwo zdobyte zostanie we walce bezkrwawej dla narodu.

Im więcej pracy i kłopotów z usuwaniem gruzów ostatnich 10 lat, tem silniej razem z naszym wodzem pracować będziemy.

Im więcej ma przeciwników i przyrości — tem większa nasza miłość i nasze przywiązanie.

W dniu/dzisiejszym dziękując mu serdecznie za to, co dotąd zdziałał, życzymy jemu i sobie, aby mógł w zdrowiu i przy siłach dożyć

złotego jubileuszu pracy

dla dobra społeczeństwa polskiego, a szczególnie Górnego Śląska.

Niech żyje Adam Napieralski!

Interesująca statystyka.

W roczniku statystycznym pruskim za rok 1913 znajdujemy interesującą statystykę, dotyczącą rozrodczości Polaków i Niemców w prowincjach polskich Prus, tj. w regencyach opolskiej, poznańskiej, bydgoskiej, gdańskiej, kwidzińskiej i olsztyńskiej. O-tóż w dniu 1 grudnia 1910 r. stwierdzono w wymienionych obwodach regencyjnych 626 059 niemiec-ckich a 614 447 polskich matek — mężatek, wdów i rozwódek — mających dzieci: żadnego dzie-cka nie miało 43 507 Niemek, a tylko 28 966 Po-lek, natomiast ponad dziesięcioro dzieci miało tylko 80 807 Niemek a 133 164 Polek. Powyższe cyfry dowodzą, że przyrost naturalny ludności polskiej jest silniejszy niż niemiecki i równoważy ubytek, jaki ger-manizacja czyni w polskim społeczeństwie.

Z parlamentu niemieckiego.

Berlin, 7 maja.

Parlament niemiecki przyjął na początku swego posiedzenia czwartkowego jednogłośnie bez dyskusji najpierw wniosek centrowca Specka, aby wierzy-cielom nie wolno było fantować zapomóg, płaconych rodzinom, mającym liczne dzieci, których ojcowie lub synowie służą w wojsku. Wniosek ów jako przedsta-wiony w formie projektu ustawy przyjęto w pierw-szem i zarazem drugim czytaniu.

Następnie rozpoczęły się obrady nad nowelą do ustawy o płaceniu pensji dla urzędników poczt i ko-lei rzeszy. Komisya parlamentarna, jak wiadomo, zmieniła projekt rządowy o tyle, że chce, aby niżsi urzędnicy otrzymywali wyższe pensye, niż chce im

rząd przyznać, oprócz tego żąda jeszcze parlament, aby i średni urzędnicy otrzymywali lepsze wynagro-dzenie. Rząd już w komisji oświadczył, że na to się nie zgodzi pod żadnym warunkiem. — Sekretarz skar-bu rzeszy Kuehn dzisiaj oświadczył podobnie jak w komisji, iż rząd obstawać musi przy swem da-wnem stanowisku. — Mimo to projekt ustawy o pen-sjach przyjęto jednogłośnie w myśl uchwały komisji i wniosków kompromisowych.

Następuje ciąg dalszy obrad nad ministerstwem wojny. Dyskusję znowu rozpoczyna minister wojny v. Falkenhayn, omawiając raz jeszcze sprawę poruszonej wczoraj przez niego konferencji dla mło-docianskich socjalistów w Sztutgarcie. Oświadcza: Za-dałem sobie ten trud i postarałem się o sprawozda-nie urzędowe z przebiegu pierwszej międzynarodowej konferencji dla związków młodzieży socjalistycznej. W sprawozdaniu tem mieści się wyrażenie, iż jednym z głównych celów socjalizmu jest propaganda anty-militarna, podburzanie żołnierzy itd. Podczas mowy ministra socjaliści hałasują bezustannie i przeszkadzają mu różnymi docinkami, prawica woła ciągle „brawo!”

Ministrowi odpowiada socjalista Stuecklein, powiadając, że jeśli minister swój materiał uzyskał z wojskowego biura prasowego, wtedy zrobi najlepiej, jeśli to biuro rozwiąże. Mówca rozwodził się w dal-szym ciągu nad sprawami wojskowymi, żądał odebra-nia książętom panującym ich licznych adjutantów przy-bocznych, ostrego wystąpienia przeciw znęcaniu się nad żołnierzami i zakończył: W walce przeciw mini-strowi wojny nie ustaniemy, aż nie zwyciężymy!

Mówili jeszcze minister wojny v. Falkenhayn, centrowiec Astor i nar. liberał Goetting, wszy-scy zwracając się przeciw wywodom posła socjalisty-cznego Stueckleina.

W końcu przyjęto wniosek o odroczenie obrad. Przy zmianach osobistych jeszcze socjalista dr. Liebknecht chce omawiać sprawę kongresu w Sztutgarcie i zarzuca ministrowi wojny brak zrozu-mienia rzeczy, za co marszałek powołuje go do po-rządku. — Jutro ciąg dalszy rozpraw.

Z sejmu pruskiego.

Berlin, 7 maja.

W pruskiej izbie postów toczyły się w czwartek w dalszym ciągu obrady nad etatem ministerstwa o-światy, przyczem dyskusya toczyła się na temat szkół elementarnych, w szczególności zaś naokoło sprawy ciężarów szkolnych. Wolnokonserwatyści i wolnomy-slni złożyli wnioski, wzywające rząd do przedsięwzię-cia odpowiednich zarządzeń w tym celu, aby tym gminom, które muszą płacić zanadto wysokie podatki szkolne, ująć cokolwiek z tego ciężaru przez przejęcie na rachunek kasy państwowej części tych kosztów. O-sobny wniosek przedłożyła komisya budżetowa, która żąda, aby rząd przedłożył w początkach roku 1915 ustawę o podziale ciężarów szkolnych. Po krótkiej dyskusji wniosek wolnomyślny odrzucono, przyjęto zaś jednogłośnie wniosek komisji budżetowej a wnio-sek wolnokonserwatywny przekazano komisji budżeto-wej do rozpatrzenia.

Następują obrady nad sprawą uniwersyteckiego wy-kształcenia dla nauczycieli szkół elementarnych. I w tej sprawie złożono kilka wniosków. Narodowi libe-

ralowie wnoszą o większe uprzywilejowanie nauczycie-lom szkół ludowych nauki na uniwersytetach i nau-czycieli na seminariach. Wolnomyślni i wolnokonser-watyści złożyli wnioski podobne. Wniosek narodowo-liberalny uzasadnia poseł dr. v. Campe, proponując, aby ustanowiono jakiś osobny państwowy urząd eg-zaminacyjny, któryby rozstrzygał o tem, którego z kan-dydatów do studyów uniwersyteckich z kół nauczycieli dopuścić na uniwersytet. — Następnie wnioskodawcy postępowiec Otto i wolnokons. dr. Iderhoff u-zasadniali swe wnioski a centrowiec dr. Hess swój wniosek dodatkowy do wniosku wolnokonserwatywne-go. — Minister oświaty v. Trott zu Solz zwró-cił się w szczególności przeciw wnioskowi narodo-wo-liberalnemu, dowodząc, że wystarczy, jeśli nau-czycieli dopuści się na razie, jak to się dzieje już od trzech lat, tylko na krótsze kursa do uniwersytetów.

Wszystkie wnioski po zamknięciu dyskusji nad tą sprawą przekazano komisji szkolnej a dalsze obrady odroczone do piątku.

Przegląd polityczny.

Sprawy polskie.

Zabór pruski.

(Spór o śpiew polski przy grobie.) W Czarnkowie odbywał się pogrzeb chłopca szkolne-go Pawła N. W Czarnkowie jest zwyczajem, że nad grobem śpiewa lud zwykle jakąś pieśń, i to dla Po-laka po polsku, dla Niemca zaś po niemiecku. Ojciec chłopca jest Polakiem, dlatego też należało się śpie-wać pieśń polską. Tymczasem w pogrzebie uczestni-czyło kilku nauczycieli z uczniami, i — przygotowane pieśń oczywiście niemiecką. Tymczasem organista, sto-jąc się do życzenia rodziny, zaintonował pieśń pol-ską, co oburzyło tak obecnych nauczycieli, że wraz z kilku innymi parafianami opuścili cmentarz. O fakcie tym rozpisuje się wychodzący w Czarnkowie „Kreis-blatt”, zwalając winę całą na ks. proboszcza Swinar-skiego, jeżeli nie chcą dzielić losów bambrow, aby pobudowali sobie własny, samodzielny kościół. Pismo niemieckie pisze wyraźnie, że na śpiew niemiecki nie zezwolił ks. proboszcz, tymczasem, jak się dowiadu-jemy, śpiewu polskiego nie życzyli sobie nauczyciele. — Całego zajścia główną przyczyną jest to, że jak wszędzie tak i w Czarnkowie władze niekompetentne (w tym przypadku szkoła) mieszają się w spra-wo kościelnych.

Niemcy.

(Wydalenie Francuzów z Alzacji i Lotaryngii.) „Matin” donosi, że na skutek roz-porzędzenia rządu niemieckiego w przyszłości nie bę-dą już odnawiane karty pobytu Francuzom, mieszkaj-ącym w Alzacji i Lotaryngii. Rząd niemiecki zawa-zwał już odnośnych poddanych francuskich, aby po-czynili przygotowania do opuszczenia Alzacji i Lotaryngii w przeciagu najbliższych trzech miesięcy. Do-tychczas zmuszeni byli tak Francuzi jak i inni obco-krajowcy odnawiać kartę pobytu raz lub dwa razy rocznie. Dziennik dodaje, że wiadomość ta, aczkol-wiek brzmi nieprawdopodobnie, pochodzi jednak z najlepszego źródła. Dziennik przypomina zarazem, że rząd strasburski przed pewnym czasem chciał zabro-nić wszystkim Alzaczynom powrotu do kraju, którzy

ARTUR GRUSZECKI

(Wszelkie prawa
zastrzeżone.)

KLEJNOT KORONY POLSKIEJ

POWIEŚĆ WIELICKA.

94)

(Ciąg dalszy.)

Podzupek poczuł wstyd i oburzenie na myśl, aby miał się do takich sposobów uciekać, ale na-miętność i chęć upokorzenia dziewczyny obojętnej były silniejsze i zgodził się na próbę.

Pojśio natychmiast pospieszył do Oraczyń-skiego i udając zdyszanego i przerażonego, za-czał mówić:

— Panie ważniku, aj, jakie nieszczęście! Jakie wielkie nieszczęście! Ja ledwie dycham.

— Co się stało?

— Pan ważnik ma wrogów, bardzo złych wro-gów! Ja wracam od pana podżupka, aj, jaki tam gwałt na pana ważnika! Ja straszne słowa sły-szał: turma, areszt... zabranie majątku... i pan ważnik już nie słuchoje! Aj, aj, same straszne rzeczy, ja ledwie żyję.

Oraczyński, który miał na sumieniu różne nieczyste sprawki zbladł, nogi gięły się pod nim. Usiadł na stole i rzekł złamanym głosem:

— Mów Pejsiu wszystko.

— Aj! Aj! Co tu opowiadać! Podzupek wszystko wie! On wie, że pan ważnik dostał sto złotych od Jankla za dodatki do każdego bałwana po dwadzieścia funtów... On wie, że pan ważnik brał każdego roku po pięćdziesiąt złotych od kupców z Oświęcimia... On wie o kupcach z To-runia, z Krakowa, z Wieliczki... On wszystko wie i podaje do sądu! Nu, jaki będzie koniec?

Wszystko zabiorą, sprzedadzą, a pan ważnik pó-jdzie do turmy!

— Pejsiu, ty masz wpływ na podżupka, ra-tuj! Dobrze ci zapłacę.

— Co tu ratować? Jak ratować? Ja sam chcę ratować, ale trzeba, żeby pan ważnik mi po-mógł ratować siebie.

— Jak? Mów! Zrobię wszystko!

— Ja już zaczął ratować, ja już gadał, ale on mnie tak nakrzyczał, że ja zaraz uciekł. A wie pan ważnik, co on krzyczał?

— No, co?

— Co? Ja powiem. On gadał, że to wszy-stko prawda, bo dlaczego nie ma być prawda, kiedy pan ważnik chytry i nie dotrzymuje słowa. On brać, bierze, mówił pan podzupek, ale jak przyjdzie co zrobić, on ma zawsze wykręty. I czy to nieprawda? Ile razy pan ważnik obiecał sprzedać mi tę starą chałupę, w której siedzę, czy mi sprzedał?

— Kiedyżbo chcesz tanio kupić. Mnie sa-mego drzewo i robota drożej kosztowała.

— Co pan ważnik gada? Czy ja nie wiem, że drzewo było żupne? Czy ja nie wiem, że ro-botnicy byli żupni? I co to kosztowało? Nu, niech mi pan ważnik sprzeda, a ja pójdę do pana podżupka.

— Ile dasz?

— Czy ja nie mówiłem? Dam pięćdziesiąt złotych. Niech pan ważnik sprzeda, pieniądze można schować a dom mogą zabrać na żupę.

Zaczęły się targi. Pejsio dał siedemdziesiąt, wypłacił i otrzymał piśmienne potwierdzenie własności.

— Nu, na pana podżupka ja mam jeden spo-

sób... Zechce pan ważnik, wszystko będzie recht i wszystko zostanie jak było, a nie, to będzie zły koniec.

— Cóż mam zrobić?

— Nu, to mała rzecz, to nic!... Panu pod-żupkowi potrzeba gospodyni do domu. On dobrze zapłaci, on niczego nie pożaluje, on jej da dużo pieniędzy, ale niech ona gospodaruje. Czy pan ważnik rozumie?

Oraczyński doskonale zrozumiał, ale jak tu oddawać bratanicę na nierząd? Wstyd, hańba, co ludzie powiedzą? No, tak, ale co ludzie po-wiedzą, gdy on pójdzie za nadużycia do więzie-nia? Co będzie, gdy straci posadę i majątek tak ciężko zarobiony? I jaka hańba spadnie na sy-nów w wojsku? na dzieci? na żonę?... To nie-podobna, ażeby on zhańbił się na swe stare lata, i przerażony następstwami rzekł do Pejsia:

— Czy podzupek będzie milczał? Nie robi użytku z fałszywych donosów?

— Nu, ja nie wiem, czy to fałszywe donosy, ale to wiem, że są świadki i podpisy, ja sam widział.

— Jeśli podzupek skreśli kark tej sprawie... to będzie dobrze, — powiedział ogólnikowo, bo wstyd mu było mówić wyraźnie.

— Co to dobrze? Czy pan ważnik pierwszy raz obiecuje? Ja muszę mieć pewność, ja tak nie nie zrobię.

— Czegóż chcesz?

— Niech pan ważnik zawoła bratanicę, po-wie przy mnie, że każe jej iść na gospodynię, i niech ona powie, kiedy przyjdzie.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

95 fen.

1.95

Barasch'a

TYDZIEŃ SERWISYJNY

Katowice

2.95

3.95

Szczególne korzystne polecenie w oddziale artykułów dla gospodarstwa.

Szkło

- 1 s'awka misek 5 częściowa imit. bakarat 95
- 1 serwis do posiomek na podstawie 7 części. 95
- 1 serwis do śmietany 3 częściowy 95
- 1 butelka do wody, szlifowana 95
- 2 wazy wysokość 32 cm. 95
- 1 waza wysoka 45 cm. 95
- 1 serwis do piwa, kolorowo upiękaszony 95
- 7 częściowy 95
- 1 serwis do likieru ze złotym brzegiem 95
- 8 częściowy 95
- 1 garnitur do owoc, wzór liścia winnego 95
- 1 podstawka stołowa imit. bakarat 95
- 3 kieliszki (römers) gładkie z kolorowym trzonkiem 95
- 10 sztuk szklanek do wody z złotym brzeg. 95
- 1 miska do kompotu, szlifowana, 24 cm. 1.95
- 1 serwis do piwa, kolorowy, 7 częściowy 1.95
- 4 kieliszki do wina na wysokiej podstawie 1.95
- 6 sportowych kieliszków do likieru w kartonie w rozmaitych faonach 1.95
- 1 talerz do owoc, nadzwyczaj ślicznie szlif. 2.95
- 1 masielniczka i 6 talerzy szklanych, pięknie szlifowanych 2.95
- 2 misle do kompotu 21 cm. i 15 cm., pięknie szlifowane 2.95
- 1 bola gładka i 1 łyżka do boli 3.95
- 1 butelka do wina, bardzo bogato szlifowana 3.95
- 2 Römers kolorowe z gładkim trzonkiem 3.95

Jasne towary z drzewa

- 1 skrzynka do czyszczenia szczotek z trwałego drzewa 95
- 1 pudełko do wideł i noży, 3-częściowe 95
- 1 etażerka do korzeni, białe lub czarno lak. 95
- 1 szafeczka do jajek na 45 jaj 95
- 1 powieszadło do ręczników z wkładką 95
- 1 deska do garnków, jasno lakierowana 95
- 1 garnitur kwirli, 7-częściowy 95
- 1 deska do prania, mocna wkładka 95
- 1 tablet do podawania, z wkładką 95
- 1 skrzynka do kwiatów, 70 cm. 95
- 1 ławeczka do nóg, twarde drzewo 95
- 1 powieszadło do garderoby z 5 hakami mosiężnymi 95
- 1 ściennie lusterko w drewnianej ramce 95
- 2 polne krzesła 95
- 2 stoły bambusowe z talerzem 95
- 1 deska panelowa, imit. drzewo orzechowe 95
- 1 konsolka, imit. drzewo orzechowe 95
- 1 krzesło do leżenia 1.95
- 1 tablet do podawania z wkładką w eleganckim wykonaniu 1.95
- 1 krzesło do leżenia, w eleg. wykonaniu 2.95
- 1 stół wiejski, imit. drzewa orzechowego 2.95

- 1 drabinka, 3 stopnie 95
- 1 deska do prasowania polstrowana 95

Prawdziwe aluminium

- 1 stawka garnków maszynowych 8, 9 i 10 cm., razem 95
- 1 garnek maszynowy, 14 cm., z przykryciem lub 16 cm., bez nakrycia 95
- 1 garnek do mięsa, 16 cm., z przykryciem lub 18 cm., bez nakrycia 95
- 1 garnek gazowy, 16 cm., z przykryciem lub 18 cm. bez nakrycia 95
- 1 garnek do smażenia, 16 cm., z przykryciem lub 18 cm. bez nakrycia 95
- 1 maszynka do gotowania mleka, 14 cm. 95
- 1 tygiel do jajek, 24 cm. 95
- 1 kastrołka z trzonkiem, 16 cm., z przykryciem lub 18 cm. bez przykrycia 95
- 1 konzółka z 1/2 ltr. miarką 95
- 1 skrzynka do cebuli 95
- 1 dzbanek dla kolejarzy z trzonkiem, 3/4 ltr. 95
- 1 dzbanek do kawy 95
- 1 butelka do kawy, płaska, 1/2 ltr. 95
- 1 garnek do parzenia kartofli 95
- 1 sitko do mleka 95
- 1 łyżka do szumowin, 1 do nabierania i 1 do ryb razem 95

Artykuły gospodarcze.

- 2 pary wideł i noży z drewn. trzonkiem 95
- 12 łyżek wielk. Martinstahlraz. 95
- 1 skrzynka do listów 95
- 1 puszka do chleba okr. 1. podł. 95
- 1 skrzynka do ciast 95
- 1 butelka do ogrzewania 95
- 1 młynek do kawy 95
- 1 nóż i widel. do szal. z rogu 95
- 1 forma do pudingu 95
- 1 stelaż do umywalki 95
- 1 skrzynka do kluczy 95
- 1 maszyn. do got. okow. 2 części 95
- 1 kuchenna lampa 95

- 1 żelasko do prasowania 1.95
- 1 młynek do kawy z drz. 1.95
- 1 puszka do chleba podł. okr. 1.95
- 1 lampa stołowa 1.95
- 1 nożyce do drobiu 2.95
- 1 ścienny młynek do kawy 2.95
- 1 żelasko do prasow. niklow. 2.95
- 1 młynek do mięsa 2.95
- 1 młynek do tarcia, emalj. 2.95
- 1 ścienny młynek do kawy w eleganckim wykonaniu 3.95
- 1 puszka do chleba 3.95
- 1 drążek mosiężny komplet. 3.95

Porcelana.

- 6 talerzy wielkich miatkie angielskie 95
- 1 serwis do kompotu 6 części. kolorowy lub złoty wzór 95
- 1 stawka dzbanków kolorowych 6 części 95
- 1 dzbanek kawowy nadzw. wielki ze złotem brze. lub kol. 95
- 4 pary filiżanek z borta 95
- 6 sztuk czeskich kubków do kawy 95
- 1 serwis do kawy 5 części. na 2 osoby 95
- 1 Derymier 4 części. ze złotem brzegiem 95
- 1 serwis do jada dla dzieci kolorowy 95
- 2 miseczki do owoc tkanka, kolorowa 95
- 2 talerze do placza kolorowe 95
- 2 talerze do pieczenia spieczaste 95
- 1 serwis kuchenny z kolorowym brzegiem lub kantem 7-częściowy 1.95

1 stawka dzbanków złoty wzór nadzw. wielki 6 części. 1.95

Wielki zapas serwisów do kawy 8 i 9 częściowy ślicznie kolorowo upiękaszony gwarancja za bezbłędny towar

Serwis 3.95, 2.95, 1.95

Fajans.

- 12 sztuk talerzy głębokich lub miatkich 95
- 1 zastawka misek, białych lub kolorowych, 6-części 95
- 5 głębokich talerzy Erika wzór 95
- 6 sztuk talerzy desertowych lub 6 sztuk do kompotu 95
- 1 skrzynka do śledzi. kolorowa lub biała 95
- 1 skrzynka do kiebas 95
- 1 serwis do owoc 7-części, wzór kopenhaski 95
- 1 stawka talerzy do owoc majolika, 7-częściowa 95
- 1 dzbanek do czekolady z nakryciem, kol. 95
- 1 doniczka do kwiatów majolika 95
- 1 dzbanek do mleka majolika 95
- 1 puszka do smalcu, 1 salaterka 95
- 1 solniczka i 1 naczynie do maki 95
- 1 etażerka i 6 beczulek do korzeni 95
- 1 cukierniczka, 1 puszka do kawy 95
- 1 miednica kolorowa 95
- 1 dzbanek do wody, biały lub kolorowy 95
- 1 garnitur do mycia, 3 części, kolorowy 95

- 6 sztuk beczulek zapasowych, kolorowe, w modnym wykonaniu, razem 1.95
- 1 miednica, nadzwyczaj wielka, kolorowa 1.95
- 1 doniczka, majolika, nadzw. wielka 1.95
- 1 węborek do toalety 1.95
- 1 talerz do pieczenia, 1 terena do kartofli i 1 kompotyera, wzór Eryka 1.95
- 1 dzbanek do czekolady i 4 pary majolikowych filiżanek, niebieskie z złotym brzegiem 1.95
- 1 garnitur do mycia, 4-częściowy 1.95
- 2 wazy majolika i 1 żardiniera, kolorowe 2.95
- 1 garnitur do mycia, 5-częściowy, wielka forma i modne wykonanie garnitur 2.95 i 3.95

Emalia.

- 1 dzbanek do wody niebieski 8 lub 10 litrów 95
- 1 węborek 28 lub 30 cm. 95
- 1 wanienka podługowata lub okrągła 40 cm. 95
- 1 garnek maszynowy 24 cm. bez nakrycia 95
- 1 garnek do smażenia 22 cm. z nakryciem 95
- 1 garnek do smażenia 26 cm. bez nakrycia 95
- 1 garnek gazowy 22 cm. 95
- 1 garnek do mleka 16 cm. 95
- 1 stawka misek okrągłe, 22, 26 i 30 cm. 95
- 1 stawka kastroli z trzonkiem 12, 14 i 17 cm. 95
- 1 stawka upiękaszonych garnków, 10, 11 i 12 cm. 95
- 1 stawka upiękaszonych garnków 7, 8, 9, i 10 cm. 95
- 1 stawka garnków z lejkiem, 8, 10, 11 i 12 cm. 95
- 1 stawka garnków do smażenia, 12, 14 i 16 cm. 95
- 1 stawka garnków falcowanych, 8, 10, 12 i 14 cm. 95
- 1 powieszadło do pokrywek 6 części. na 6 pokrywek 95
- 1 węborek do smieci z nanapiem 95
- 1 miednica podługowata lub okrągła 36 cm. 95
- 1 garnitur do piasku, sody i mydła 95
- 1 brotwana 36 cm. długa 95
- 1 solniczka i 1 naczynie do maki 95
- 1 naczynie do cebuli 95
- 1 dzbanek do kawy, płaski z zamkiem 3/4 litra 95
- 1 dzbanek do kawy 18 cm. 95
- 1 garn. do par. kartofli 20 cm. 1.95
- 1 miednica 40 cm. upiękaszona 1.95
- 1 dzbanek do wody upięk. 1.95
- 1 garn. do piasku, sody i mydła 1.95
- 1 wanienka podł. 50 cm. 2.95
- 1 garnek cynk. do pran. 32 cm. 2.95

Towary galanteryjne.

- 1 serwis do likieru w orig. wykonaniu 95
- 1 postawka stołowa z mosiężną nóżką 95
- 1 talerz do owoc, biały lub kolorowy 95
- 1 doniczka mosiężna 95
- 1 puszka do kiekszów w eleg. wykonaniu 95
- 1 menas, 3-część. 95
- 1 tablet ze 6 podstawkami 95
- 1 masielniczka z niklowym nakryciem 95
- 1 serwis do paleńia, mosiężny ze szklaną wkładką 95
- 1 serwis do śmietany z niklowym tabletem 95
- 1 koszyk do chleba z majolika wkładką 95
- 1 nocna lampa stołowa, 2 ramienia z kolorowym kloszem 95
- 1 dzbanek do czekolady, kolorowy z niklowym nakryciem 95
- 1 świecznik ścienny, mosiężny 95
- 1 figura metalowa na drewnianym soklu 1.95
- 1 doniczka, imitacja Schlmann, 21 cm. wielka 1.95
- 1 postawka, 2 ramienna z tulpą 1.95
- 1 garnitur niklowany składający się z szufl i szczotki 1.95
- 1 zastawka stołowa, kolorowa w eleganck. wykonaniu 2.95
- 1 talerz do owoc z kolorową, szklaną wkładką 2.95
- 1 kabaret, 3-część. z niklowym tabletem 2.95
- 1 serwis do jaj, 7-częściowy 2.95
- 1 wielki zegar lany z cynku w rozmaitym wykonaniu 3.95
- 1 postawka ze szklaną lub majolikową wkładką 3.95
- 1 żardyniera w eleg. wykonaniu 3.95
- 1 koszyczek do owoc ze szlifowaną szklaną wkładką 3.95

Artykuły toaletowe.

- 1 karton mydła „Nora“ 95
- 1 karton mydła „Lanolin“ 95
- 1 karton mydła migdałowego 10 lub 12 sztuk 95
- 1 karton mydła glicerynowego 95
- 1 karton mydła kwiatkowego 95
- 1 garnitur do włosów 3 lub 5 częściowy 95
- 1 grzebień do czesania z gwarancją 95
- 1 lustro do postawienia, biały celuloid 95
- 1 koszyczek do gąbki, biały celuloid 95
- 1 szczoteczka do włosów 95
- 1 garnitur do golania 95
- 1 butelka perfumy 95
- 1 manikura w eleganckim kartonie 95
- 2 butelki wody kolońskiej 95
- 1 garnitur do golania w eleg. wykonaniu 2.95, 1.95

- 1 butelka do tryskania perfum, imit. Bakaret z gumowym węzem i piłką 95
- 1 karton sortowanego mydła, zawartość nadzwyczaj tłusta 15 sztuk 95

Szczotki.

- 1 garnitur szczotek 3-częściowy 95
- 1 szczotka do włosów w kartonie 95
- 1 garnitur szczotek do obuwi 4-częściowy 95
- 1 szczotka do zamiatania, czyste włosie końskie 95
- 1 szczotka do zamiatania, czysta sierść 95
- 1 ręczna miotłeczka, włosie końskie lub sierść 95
- 1 szczotka do wanieńki kąpielnej i 1 szczotka toaletowa 95
- 1 garnitur szczotek do dywanów 95
- 1 piasawa szczotka do zamiatania 95
- 1 wielka szczotka z trzonkiem 95

Artykuły koszykowe.

- 1 koszyk na targ z nakryciem lub bez 95
- 1 koszyczek do robót ręcznych z nakryciem 95
- 1 koszyk do chleba 95
- 1 koszyk do papieru 95
- 1 torba do szczotek 2 częściowa 95
- 1 mapa do gazet 95
- 1 koszyk do ścierek 95
- 1 koszyk do listów 95
- 1 palma 95

Barasch'a

TYDZIEŃ SERYJNY

Katowice.

95 fen.

1.95

2.95

3.95

Pończochy.

Pończochy damskie, czarne, niemiecka i angielska długość, trwałe 3 pary 95
Pończochy damskie, czarne i brązowe, ang. długość, dobry gat. macco 2 pary 95
Pończochy damskie, niemiecka długość, czarne 2 pary 95
Pończochy damskie, cienkie w pięknym kolorze, para 95
Pończochy damskie, ang., czarne, brąz., gat. macco cienki, gładki, kolor przejrz. 95

Pończochy damskie, czysty jedwab, czarne i gładkie, wyj. tanio para 1.95
Pończochy damskie, jedwabne, cienkie, czarne i brązowe, nadzwyczaj dobry gatunek para 1.95

Skarpetki męskie, Vigogne 4 pary 95
Skarpetki męskie przeciw poceniu 3 pary 95
Skarpetki męskie, macco, jasne, czarne i brązowe 3 pary 95
Skarpetki męskie przeciw potom (Hahn-Marke) nadzw. dobry gatunek 2 pary 95
Skarpetki męskie macco, jasne i ładny kolor 2 pary 95
Skarpetki męskie, prima gatunek, czarne i kolorowe para 95

Skarpetki dziecięce kolorowe wielkość 3-6 3 pary 95
wielkość 7-8 2 pary 95

Rękawiczki.

Rękawiczki z palcami, damskie, nicianne przejrzyste czarne, białe i kol. 3 pary 95
Rękawiczki z palcami, damskie, kolorowe z kolor. brzegiem, krótkie 2 pary 95
Półrękawiczki damskie, białe, długie, przejrzyste 2 lub 3 pary 95
Rękawiczki z pal., damskie, długie, przejrz. czarne, białe i kolorowe w rozm. des. p. 95
Rękawiczki z palcami, damskie, krótki gat. płócienn. kolor. z czarnym brzeg. para 95
Rękawiczki męskie, płócienn. i imitacja jedwabiu para 95

Rękawiczki z palcami półrękawiczki damskie czysty jedwab nadzwyczaj długie, gładkie i przejrzyste, czarne i białe para 1.95

Wielki zapas pończoch dziecięcych, czarne, brązowe, i w okrągłe kolorowe, paseczki, w rozmaitych dobrych gatunkach zupełnie bez szewka z podwójną piętą i palcami. Wielkość 1 do 2 Wielkość 3 do 5
4 pary 95 fen. 3 pary 95 fen.
Wielkość 6 do 8 Wielkość 9 do 11
2 pary 95 fen. 1 para 95 fen.

Artykuły męskie.

Krawaty męskie do wiązania, jednokol. w bardzo modn. kolorach 2 sztuki 95
Krawaty męskie do wiązania, czysty jedwab jednokolorowy i kolorowy w najnowszych kolorach sztuka 95
Regatki i dyplomaty męskie, w najnow. fasonach i kolorach 1 lub 2 sztuki 95
Szelki męskie z dobrej strypy gumowej i eleg. wykonania 1 lub 2 pary 95
Kołnierzyki męskie, stojące i przekładane w modnych fasonach i dobrej jakości 3 sztuki w kartonie 95
Mankiety męskie, białe i kolor. 2 pary 95
Przodki męskie, białe, miękkie 1 l. 2 szt. 95
Garnitur męski, kolorowy, składający się z przodka i 1 pary mankiet razem 95
Kołnierzyki sportowe, męskie, miękkie, białe i modne 2 sztuki 95

Wielki sortyment męskich koszul wierzchnich tylko dobrej jakości w jasnych, modnych deseniach do wyboru każda sztuka 3.95 2.95 i 1.95

Koszule wierzchnie męskie, białe z białym przodkiem pikowym, dobry gatunek sztuka 3.95 i 2.95

Początek, dnia 11. maja, rano o godz. 8-ej.

Na nasz obecny tydzień seryjny poczyniliśmy szczególne przygotowania. Polecenia masowe w wszystkich prawie oddziałach, jak i zdumiewająco niskie ceny udowodnią na nowo nasze zdolności. Prosimy nie zapomnieć i w czasie owej

nadzwyczajnej sposobności kupna

nas odwiedzić.

Prosimy również zważyć na nasze okna wystawne.

Trykoty.

Koszule macco męskie sztuka 95
Kalesony macco męskie para 95
Kombinacja damska biały trykot para 95
Podstaniówki damskie w wszystkich kol. 95
Koszule męskie z przodkiem, białe trykot. z piękn. przodkami, szt. 1.95
Wielki zapas męskich koszul i kalesonów macco, siatkowe, wyborne jakości regularna wart. do 3.75 każda szt. 1.95
Podstaniówki damskie la jakoś sztuka 95
Kombinacje damskie z białego trykotu i eleg. wykonaniu. para 1.95

Zapas sweatrów dziecięcych z długimi rękawkami z dobrego i trwałego gatunku w wielk. 1 do 4 każ. szt. 95

Kapelusze słomk. męskie.

Wielki zapas kapeluszy słomkowych męskich i chłopc. plecionka bastowa i słomk. w rozm. form. do wyboru szt. 95
Wielki zapas kapeluszy słomkow. męskich i chłopc. z dobrej plecionki bastowej i słomkowej, do wyb. każ. szt. 1.95
Zapas kapeluszy męsk. Matelot w bardzo modnych formach, sztuka 1.95

Parasole.

Wielki zapas parasoli męskich i damskich z małymi nieznanymi błędami, dobrego gatunku z modną gałką, daleko niżej połowy dawniej wartości, podzielone na 3 serie
Serya I Serya II Serya III
sztuka 95 szt. 1.95 szt. 2.95

Firany i materye meblowe.

Angielskie tiulowe firany, białe i kremowe, dobre gatunki, w wielkim wyborze deseni, 1 metr, 2 mtr. i 3 mtr. 95

Angielskie tiulowe firany, odpasowane, białe i krem, serya I serya II serya III
okno 3.95 okno 2.95 okno 1.95

Angielskie tiul. story, białe i kremowe, serya I serya II serya III
sztuka 3.95 sztuka 2.95 sztuka 1.95

Garnitury artystyczne angielski tiul, składające się z 2 szali i 1 szala w poprzek garnitur 3.95 i 2.95

Angielskie tiulowe koldry na łóżka, białe i kremowe serya I serya II serya III
sztuka 3.95 2.95 1.95

Krauzy bo łóżek angielski tiul, białe i kremowe, ca. 42 cm. szerokie, 3 mt. 95

Firanki na szyby z mosiężnym drążkiem, gotowe, 2 szt. 95

Angl. tiul. garnitury, skład. się z 1 chodnika, 1 więk. i 2 mniejsz. deček raz. 95

Obrusy sukienne (filcowe), z ładną aplikacją sztuka 95

Koldry do spania, bronz mieszany szt. 95

Koldry wat. na wózki dziecięce, satyn czerwone, zielone i granatowe sztuka 95

Koldry watowane, duże satyn. z trykot. lub jakonetową podszewką bordo szt. 3.95

Chodniki przed łóżka wielki wyb. des. szt. 95

Gobeliny ściennie, wielkość 40x100 cm. w zadziwiająco ładnych desen. szt. 95

Portiery art. suk. filc. z gest. frendl. 2 proste stałe 1 popr. stal garn. 3.95

Poduszki napełnione w wielkich desen. do wyboru sztuka 95

Sensacyjnie tanio!

Poduszki do podróży 1a sat. z prawdz. kwapem napełn. jeden kolor szt. 95

Ceraty wielkość 85x120 cm. w ładnych desen. sztuka 95

Linoleum 87 cm. szer. w wielk. des. metr. 95
Jest możliwe, że linoleum owe dopiero - - poniedziałek lub wtorek nadejdzie. - -

Fartuchy.

Ca. 1000 sztuk fartuchów damskich składające się:

z kolorowych fartuszków z laskami, kolorowe fartuszki bluzkowe, kolorowe fartuszki domowe, kolor. fartuszki sukienkowe, białe fartuszki z laskami i czarne fartuszki bluzkowe. Wszystkie fartuszki są z materyału na fartuchy la. i starannie wykonane. Do wyboru każda sztuka 95

Zapas białych fartuchów bluzkowych z linu 95

Zapas czarnych fartuchów reformowych w różnych wielkościach z materyału panama la. sztuka 1.95

Zapas fartuchów bluzkowych i sukienkowych z nadzw. dobrego płótna na fartuchy w bardzo dobrym wyk. 2.95 i 3.95

Zapas fartuchów sukienkow. z rękawkami z nadzw. dobrej satyny do prania szt. 3.95

Fartuszki dziecięce

Fartuszki dziec. czarne w. 45-80 cm. 95
Fartuszki dziec. białe w. 45-80 cm.
Fartuszki dziec. kol. w paski w. 45-80
Fartuszki dziec. z satyny granatowej w białe kropki wielk. 45-75 cm. do wyboru każda sztuka 95

Gorsety.

Gorsety damskie z dobrego dreluchu z koronką i wstawką przecigniętą szt. 95

Gorsety damskie z dreluchu la. z koronką szeroko garnirowane sztuka 1.95

Gorsety damskie ze satyny w desin, fason długi z 1 parą podwiązek sztuka 2.95

Gorsety damskie z jasnego i szarego dreluchu z koronką i wstawką przecigniętą i 1 parą podwiązek w bardzo pięknym wykonaniu, nadzwyczaj tanio sztuka 3.95

Koronki i materyały koronkowe.

Zapas materyału tiulowego i walenc., biało kremowe i czarne we wielkim wyborze deseni 1 metr 2 metry lub 3 metry 95

Wielki zapas koronek składający się z walencijski imitacji płótna i niei 10 metrów, 12 metrów lub 22 metry 95

Konfekeya chłopięca.

Spodzienki staniczkowe z materyału dobrej jakości dla wieku do 10 lat bez wyjątk. para 95

Spodzienki staniczk. z dobrego mat. do prania granat. i w pas. dla wieku do 10 lat b. wyj. 95

Ubranka do prania dla chłopc. fason bluzk. dla wieku do 8 lat bez wyjątku 1.95 i 3.95

Ubranka szkolne dla chłopców z dobrego mat. najnowsze fasony w wszystkich wielkościach bez wyjątku ubranko 2.95.

Ejaki (płaszczki) dla chłopców fasony kilon. granat. do 5 wielkości bez wyjątk. 3.95

Obuwie.

1 para trzewiczków dla dzieci z skóry glazowej, brązowe, bezsze i białe 95

1 para męskich i 1 para damskich pantofelek z podszewką 95

1 para pantofelk. damskich, sukienne z podszewką filcową w ładnych kolorach 95

1 para filcowych trzewików damskich do podróży, z podszewką sznurkową 95

1 para trzewików damskich do gimnastyki, szare, wielkość 36 do 42 1.95

1 para damskich trzewików cajtgowych 1.95

1 para trzewików męskich, sukienne do podróży 1.95

1 męskich lub damskich trzewików domowych z koreczkiem 1.95

1 para sandałów dla dziewcząt wielkość 31 do 42 3.95

1 para damskich trzewików skórzanych do podróży, brązowe 2.95

1 para damskich trzewików domowych z koreczkiem, czarne brązowe 2.95

Zowary tapiseryjne.

Ręczniki do nakrywania szczołek obrusy do koszy do bielizny, ochraniacze ścian kuchennych, obrusy kuchenne, ręczniki, fartuszki do klamerków itd., białe i szare, narysowane albo gotowo dzierzg. z czerwonym albo nieb. brzegiem do wyboru Każda sztuka 95

Jedna torebka z materyału do garnka i 1 torebka do czyszczenia lamp, beż koprowane, z czerwonym lub niebieskim brzegiem, gotowo dzierzgane, razem 95

1 ochraniacz do wodociągu i 1 torebka do kurzu z białego ruskiego płótna z brzegiem narysowanym razem 95

Ochraniacze ręczników lepszych, białe, narysowane lub gotowo dzierzganych w różnych bardzo pięknych wykonaniach 95

Garnitury na umywalki, 2, 3 i 5 części, białe, narysowane z koronkami garn. przedcinnie 95

Garnitury na taski, 4-częściowe, białe, płócienn. z brzegiem wydrażonym, narysowane, każdy garnitur 95

Woreczki do bielizny, białe z koronką i wstawką, narysowane szt. 95

Ochraniacze ścian do łóżek z materyału Java białe, crem i beż z ładnym napisem sztuka 95

Wielki zapas chodników i deček z płótna szarego z frandzlami, ręczno dzierzg. do wyboru sztuka 95

Zadziwiająco tanio!

Wielki zapas gotowo-dzierzgowych robótek ręcznych szare i białe płótno, składające się z deček i chodnika i dečki do poduszki regularna wartość do 8.50 sztuka 3.95 i 2.95

Zowary skórzane.

Szczyt taniości! Wielki zapas towarów skórzanych składających się z portmonetek, etui do cygar, etui do papierosów, portfelów i najmniejszych torebek ręcznych dla pań. Cena regularna do 8.50 mk., podziel. na 4 serie
Serya I II III IV
szt. 3.95 2.95 1.95 0.95

Ręczne torebki na targ ze skóry, czarno długość spódki ca. 32 cm i 40 cm sztuka 2.95 i 3.95

Ręczne torebki na targ, czarne z ceraty dobrej jakości, z wiekiem i bez, długość spódki 36 cm sztuka 95

Mapa do aktów, z ceraty, czarne składająca z podwójnym zamkiem sztuka 95

Mapy do aktów z czarnej lub brązowej skóry, składające z podwójnym zamkiem sztuka 2.95

Rucksacki z dobrego płótna żaglowego z kieszenią wierzchnią sztuka 1.95 i 95

Kartony do podróży z 2 rzemieniami i rączką skórzaną sztuka 95

Kartony do kapeluszy, okrągłe i czworoboczne ze rzemieniem sztuka 95

Kufry Pieknik z wkładką blaszaną i bez, czarne i brązowe sztuka 95

Zowary papierowe.

Kartoniki z papierem listowym zawierający 100 arkuszy i 100 kopert, z papierem jedwabnym podsz., każdy kartonik 95

500 arkuszy do zawijania chleba, nieprzepuszczające tłuszczu za 95

7 rolek papieru toaletowego, Marka Sanitas za 95

1 chodnik papierowy, ca. 3 mtr. długi, z 50 kolorowymi, stosownymi serwetkami i 100 białych dzierzgowych serwetek razem 95

Książki do gotowania „Davidis” nowe wydanie przez Else Bier, 417 stron zawierająca sztuka 95

Albumy do kart pocztowych, do 500 pocztówek, w bardzo pięknych okładk. sztuka 95

1 waga do ważenia listów i odciskacz, r. 95

6 sztuk okładek do nut Alegro do wyboru za 95

W oddziale spożywczym:

Świeżo owocowa marmelada Melange 5 funt. 95

Najlepszy szlasko górski sok malin., 1 litr 95

Nadawczy się do Szwajcaryi, chcieli się tam neutralizować, lecz zaniechali zamiaru z powodu czynionych im przez władze szwajcarskie trudności.

(Urzędy niemieckie między sobą.) W komisji budżetowej oświadczył sekretarz skarbu dla skarbowości Kuehn, że jeśli oświadczył onegdaj, iż nie wiedział nic o protestach obcych mocarstw przeciwko opodatkowaniu na niemieckie cele zbrojeniowe poddanych obcych, to oświadczenie to polegało na prawdzie, bo dopiero w czwartek został o protestach tych poinformowany przez urząd rzeszy dla spraw zagranicznych. Kilku członków komisji wyraziło wielkie zdziwienie z takiego traktowania rzeczy.

(Obławy na „artykuły paryskie”.) Policja saska odbyła w 42 sklepach drogerijnych poszukiwania za tak zw. artykułami paryskimi i polecającymi je pismami. Obłożono bardzo duże zapasy owoych artykułów.

Austro - Węgry.

(Cesarz Franciszek Józef.) Cesarz spędził znowu noc bardzo niespokojną z powodu dokuczliwego kaszlu. Pomimo to lekarze uznają stan jego za zadowalniający.

Dania.

(Wizyta pary królewskiej.) Duńska para królewska wyjechała z pierwszą wizytą do Londynu. Z Londynu pojadą królestwo duński z pierwszą wizytą do Paryża, a w dalszym ciągu do Haagi i Brukseli.

Anglia.

(O prawo wyborcze dla kobiet.) Po dwudniowych obradach odrzuciła izba lordów 140 przeciwników 60 głosom wniesionym przez lorda Salborne projekt prawa o udzielenie prawa głosowania do parlamentu tym kobietom, które już posiadają prawo głosowania komunalnego. Izba lordów zajmowała się po raz pierwszy sprawą głosowania dla kobiet.

Ameryka.

(Sprawa meksykańska.) Ze względu na to, że Carranza nie chce zaprzestać dalszych kroków wojennych przeciwko Huercie, widoki konferencji pokojowej w Niagara-Falls są minimalne. Wśród ludności miasta Meksyku panuje z powodu zbliżania się Zapaty ku miastu wielki niepokój. Zapata grozi, że w Meksyku ustawi gilotynę, aby wziąć krwawy odwet na zwolennikach Huerty. Pełnomocnik Carranzy w Waszyngtonie, Rafał Capmany, oświadczył, że powstańcy jeszcze w ciągu maja zdobędą stolicę meksykańską. Dalej donosi Capmany, że generał powstańcy Gonzales pobił pod San Luis Potosi 3600 federalistów i wziął do niewoli generała Arzamendiego wraz z całym sztabem. Generał powstańcy Obregon zajął miasto Acapometo, wziął do niewoli 1600 żołnierzy rządowych i zdobył 200 karabinów mauzerowskich, 3 działa polne, kilka karabinów maszynowych oraz milion naboń. Meksykańska kanonierka „El Morelos” osiadła na mieliźnie pod wyspą Piedra i wysadzona została w powietrze przez artylerię Carranzy.

(Załatwienie zatargu w Haiti.) Bank narodowy w Haiti udzielił rządowi haita'skiemu pożyczki w sumie 62 000 dolarów dla zapłacenia pretensyi angielskich. Rząd doręczył już ową sumę komendantowi angielskiego statku wojennego „Suffolk”. Prasa amerykańska określa postępowanie Anglików jako naruszenie doktryny Monroego, lecz daje raczej winę Wilsonowi i Bryanowi, aniżeli Anglikom.

ROZMAITOŚCI.

Strejk marynarki handlowej w Hiszpanii.

Strejk hiszpańskich marynarzy handlowych ogarnął wszystkie porty. W hiszpańskim świecie handlowym panuje wielkie niezapokojenie, ponieważ już dzisiaj straty są ogromne. Obecnie strejkują załogi 145 okrętów handlowych. Rząd zaofiarował swoje pośrednictwo.

Pastor mordercą.

Sąd w Borgholmie skazał na śmierć pastora Nyström za zastrzelenie proboszcza, który będąc jego przełożonym, zwolnił go z obowiązku.

Śmierć biskupa „Sahadela”.

W Rzymie zmarł tytularny biskup Koryntu Sabadel w 64 roku życia. Zmarły był kapucynem i z pochodzenia Francuzem. We Francji był on bardzo popularnym, a w Rzymie papież zasięgał zawsze jego rady w sprawach francuskich. Sabadel uchodził za głównego współpracownika encykliki papieskiej przeciwko modernizmowi.

Aresztowanie Rockefellera.

Według doniesień z Nowego Jorku w całych Stanach Zjednoczonych panuje przeciwko Rockefellerowi synowi wielkie oburzenie, którego oskarżają jako sprawcę rzezi ludzkich w Kolorado. Komisja śledcza w sprawie strejku górników pracy swej jeszcze nie ukończyła, ale na ogół spodziewają się, że Rockefeller (syn) zostanie aresztowany.

Wiec oświatowy w Zależu

odbędzie się w niedzielę, dnia 10 maja br. o godz. 4 po południu na gruncie pani Kawalec (dawniej Wylecioł) przy ulicy Ogrodowej nr. 1 (dawniej Moltkego 51.) Przemawiać będzie pan dyrektor Szyperski z Katowic oraz inni mówcy. O liczny udział uprasza

Zwołujący.

Wiec robotniczy

odbędzie się w Orzeszu w niedzielę 10 maja rb. o godz. 4 po południu u p. Jana Szafrana Nowa kolonia. O liczny udział uprasza

Zwołujący.

Wiec robotniczy

odbędzie się w Szombierkach w niedzielę 10 maja o godz. 4½ po południu na gruncie p. Sprusa przy ulicy Polnej (Feldstr.) O liczny udział uprasza

Zwołujący.

Wiec robotniczy

odbędzie się w niedzielę, dnia 10 maja o godzinie 4 po południu na gruncie p. Franciszka Pisarskiego w Nogowczycach na który Szan. Rodaków i Rodaczki z Nogowczyc i okolicy jak najuprzejmiej zapraszamy.

Zwołujący.

Wiec robotników

odbędzie się w niedzielę dnia 10 maja b. r. o godz. 3 po południu w Szczepanku (Stefansheim) na podwórzu gospodarza Piotra Siwek. Na wiec zaprasza się wszystkich robotników oraz ich żony.

Zwołujący.

Wiec w Gogołowie

odbędzie się w niedzielę dnia 10 maja r. b. po południu o godz. 3 na gruncie p. Konstantego Stronczek. Ważne sprawy na porządku dziennym. Pomiedzy innymi O biurach strzeżenia pracy. Uprasza się wszystkich rodaków i żony o liczne przybycie.

Zwołujący.

Wiadomości połoczne.

Bytom. Były komisarz policyjny Selle z Mysłowic popełnił tu zamach samobójczy. Wiadomo, że Selle był zawiąłany w procesie Lubelskiego o tyle, że brał łapówki i za to na wiele rzeczy zamykał oczy. Był on aresztowany w tutejszym więzieniu śledczym, lecz został we czwartek wieczorem z więzienia wypuszczony. Udał on się do jednego z tutejszych znajomych swoich, gdzie przenoćował. Atoli w piątek nad ranem około godz. 3½ dobył noża i usiłował pozbawić się życia, zadając sobie 15 poważnych ran nożem w okolicę brzucha i piersi, a prócz tego rozciął sobie żyły u rąk. Odstawiono go do lazaretu, ale czy żyć będzie, nie wiadomo, bo stan jego jest poważny z powodu za wielkiego upływu krwi. Przypuszcza się, że Selle dostał nagle pomieszenia zmysłów.

Bobrek pod Bytomiem. Pryszczyca czyli zaraza pyska i racie wygasła tu już wśród bydła w dominium tutejszem. Zarządzenia policyjne złagodzone. Cały powiat bytomski tworzy obecnie tak zwany okręg obserwacyjny.

Król. Huta. Pięciu górników zostało ciężko pokaleczonych przez wybuch naboju w kopalni „Laura”. Wszystkich musiano odstawić do lazaretu knapszaftowego.

Świętochłowice. Plakaty i ogłoszenia wszelakiego rodzaju wolno tu odtąd tylko na osobnych tu postawionych słupach wywieszać i nalepiać. Tylko urzędowe ogłoszenia będą także jak dotąd na różnych innych miejscach wywieszane lub przyklepane. Także posiedziciele lub dzierżawcy realności mogą na swych budowach plakaty i ogłoszenia wywieszać, ale tylko takie, które dotyczą ich własnych spraw i interesów. Ogłoszeń na papierze czerwonym nie wolno nigdzie wywieszać, bo papier czerwony został zarezerwowany dla ogłoszeń władzy. — Tak ogłasza świeżo amtowny miejscowy i grozi, że kto się do przepisów tych nie zastosuje, ten będzie karany policyjnie do 9 marek lub aresztem do 3 dni. Należy to sobie wszystko spamiętać.

Dąb pod Katowicami. Wskutek nagłego przerwania się wody z górnego pokładu na dolny w kopalni „Eminencya” został górnik Gera z Józefowca życia pozbawiony; woda go bowiem zatopiła. Inny górnik, niejaki Sieroń, z biedą uszedł podobnego losu; wydobyto go na wierzch żywego, ale nieprzytomnego.

Ujazd. Zmarły tu przed przeszło 30 laty ks. dziekan Moeser pozostawił zapis na zbudowanie tu przytuliska dla osób zniedołężniałych wskutek chorób lub starości. Zapis ten urósł już przez procenta do 80 000 marek, tak, że już teraz można było rozpocząć budowanie rzeczonego przytuliska.

Lubliniec. Rosyanie urządzają w Herbach po tamtej stronie granicy wielką stację wojskową dla kozaków pogranicznych. Mają tam mieć pomieszczenie całe dwa pułki wojska pogranicznego. Obecnie budują tam także wielki lazaret wojskowy.

Namysłów. Wściekliwe stwierdzono tu w okolicy u psa zabitego we dworze Rataski. Wobec tego nakazano wiązanie psów w 41 miejscowościach okolicznych do 3 sierpnia r. b. włącznie.

Wrocław. Wielki jarmark bydła na chów, który się tu miał odbyć w dniach 15 i 16 maja, nie odbędzie się z powodu zarazy pyska i racie wśród bydła, którato zaraza coraz bardziej się rozszerza i dnia 6 maja stwierdzono ją w chlewach handlarzy tuż pod Wrocławiem.

Zielona Góra na Dolnym Śląsku. (Proces o kozę). W pewnej wsi w powiecie zielonogórskim toczy się już od roku proces o kozę. Właściciel P. sprzedał gospodarzowi L. swa posiadłość z całym ży-

wym i martwym inwentarzem. Wśród żywego inwentarza znajdowała się przy kupnie jedna koza, której następnie nie było przy przewłaszczeniu. Dawniejszy właściciel twierdzi, że kozę wyłączone z kupna na mocy ustnej umowy. Przeczy temu nabywca. Obie strony wniosły o rozstrzygnięcie sądowe. Odbyło się już wiele terminów, przesłuchano kilkunastu świadków, wzięto do pomocy adwokatów, przez co koszta urosły już na kilkaset marek. Cała koza przedstawia wartości 14 marek, a za koszta procesowe i adwokackie możnaby nabyć ładnego wołu albo i dwóch. Proces toczy się dalej; obie strony z góry zapowiadają, że w razie przegranej pójdą do wyższej instancji i procesować się będą dalej. — Taki to smutny i strasznie niemądry upór jest między ludźmi. Ale na upór nie ma lekarstwa, jak powiada przysłowie; chyba tylko oświata mogłaby upór uleczyć.

Ostatnie wiadomości.

Cesarz niemiecki i socjalistyczny maszynista.

Zurych, 9 maja. Pociąg, osobno zamówiony dla cesarza niemieckiego, wracającego z Korfu do Niemiec, był prowadzony przez maszynistę Tamo, który jest zagorzałym socjalistą. Junkierskie gazety wyrażają z tego powodu swe oburzenie.

Austriackie demonstracje we Włoszech.

Medyolan, 9 maja. Na znak protestu przeciwko zajęciom w Tryście urzędnika młodzież szkolna demonstrację na ulicach Medyolanu. Tysiące młodzieży udało się przed konsulat austriacki. Policja atoli położyła kres demonstracji. Pomiedzy policją a demonstrantami przyszło do krwawego starcia. 60 osób aresztowano a kilkanaście odniosły ciężkie rany.

17 Macedończyków zabitych.

Sofia, 9 maja. Według nadeszłych tu wiadomości władza wojskowa kazała rozstrzelać 17 rekrutów macedońskich, którzy nie chcieli złożyć przysięgi. Barbarzyński wyrok wykonano wczoraj pod wieczór.

Trzęsienie ziemi.

Linari (Cycilia), 9 maja. Trzęsienie ziemi wyrządziło tu olbrzymie szkody. Miasteczko Linari i kilka wsi jest zupełnie zniszczonych. — Bliższych szczegółów brak.

Sprawy wojenne Ameryki.

Nowy Jork, 9 maja. Mimo zaprzeczeń urzędowych nastąpiło w sprawie zatargu pomiędzy Meksykiem a Stanami Zjednoczonymi przesilenie. Wiadomości, przesyłane przez generała Funstona z Veracruz, brzmią groźnie. Funston radzi prowadzić wojnę regularną.

Waszyngton, 9 maja. Całą sprawę meksykańską uważają tu za bardzo krytyczną. Nie liczą się już z ekspedycją zbrojną, lecz z regularną wojną. Meksykanie podpalili pod Veracruz źródła nafty. Zródła te uważano dotąd za sprawę neutralną.

Waszyngton, 9 maja. Prezydent Meksyka Huerta wydał wczoraj rozkaz zamknięcia wszystkich portów. Wobec tego obcokrajowcy nie będą mogli uchodzić z Meksyku. Równocześnie oświadczył Huerta, że wycofa swych przedstawicieli z komisji rokowań.

MAŁY FELJETON.

Bogactwa narodowe różnych krajów.

W „Bulletin de la Semaine” ukazał się artykuł pod tytułem powyższym, zawierający szereg ciekawych danych. Bogactwo Francji czasopismo powyższe ocenia w końcu 1911 roku na 275 miliardów franków. (Larcy Beaulieu ocenia je na 225 miliardów, Neumark na 277 miliardów). Dyrektor Deutsche Bank, von Gwinner, obliczył w roku ubiegłym bogactwo Niemiec na 375 miliardów, a wraz z Prusami na 488 miliardów. Bogactwo Anglii w roku 1908 ocenil Karol Gide na 400 miliardów. Bogactwo Włoch wynosi 73,8 miliardów, Hiszpanii 36 miliardów, Stanów Zjednoczonych 560 miliardów. Podług bogactwa narodowego główne kraje idą w następującym porządku (w miliardach): Stany Zjednoczone 560, Niemcy 488, Anglia 400, Francja 275. Ogólna suma kapitałów ruchomych Europy może być określona na 1000 miliardów. Z tego 120 miliardów należy do Francji, 120 do Anglii, 37½ do Niemiec i 14½ do Holandyi.

Sztuczne mleko.

Uczeni chemicy, pragnąc przyjąć z pomocą blednej ludności, wynaleźli „sztuczne” mleko. Jestto preparat chemiczny nieszkodliwy, a na równi z mlekiem naturalnem pożywny. Wynalazcą jego jest Chińczyk, który wyrabia mleko ze znanej rośliny strączkowej „soji”. Wynalazek ten, lubo dość dawny, nie był znany i rozpowszechniony, gdyż wyróżniał się wstrętnym zapachem i smakiem. Zabrał się więc do rzeczy Niemiec i wady usunął: mleko sztuczne jakoby trudno od naturalnego. Obecnie pewna pracownia chemiczna w Londynie nader poważnie zajęła się tą sprawą i podobno wyrabia mleko sztuczne tak dobre, iż można zeń zrobić... ser i masło. Być może więc, że już wkrótce nowy produkt zyska powszechne zastosowanie i uznanie. Dodać tu jeszcze należy, że może on być i zdrowszym od mleka naturalnego, które nasi przekupnie fałszują przeróżnymi, często szkodliwymi domieszkami.

Szan. Publiczności miasta Katowic i okolicy donoszę niniejszem uprzejmie, iż przejąłem drogą kupna

skład towarów kolonialnych i delikatesów
p. S. Gawęckiego w Katowicach
przy ul. Fryderykowskiej 21
i takowy nadal pod własną firmą:

Z. Pawlicki
prowadzić będę.

Usilnem staraniem mojem będzie przez dostarczanie dobrego towaru Szanowną Publiczność zadowolić. Proszę o łaskawe poparcie mego przedsiębiorstwa kreślę

z poważaniem

Zefiryn Pawlicki.

Srebrny wielki medal
rok 1913.

Premia za najl. kosy.

lecz wielki srebrny medal otrzymały moje kosy na polskiej wystawie przemysłowej w Bochum w roku 1913.

Kosy rok rocznie się ulepszają, powinien więc każdy mądry kosiarz z całym zaufaniem tam kupić kosę, które były w ostatnim roku przez znawców premiiwane. Stare sposoby robienia kós są niepewne, postęp co rok lepsze wynajduje. Gwarancja 3 letnia. — Ręcznie kute z najlepszej stali, lekkie i równy hart.

Długość na centymetry 80 85 90 100 110 115 120 125 130

Ar. 1. kosy nie numerowane, zapasowe 3.50 3.75 4. — 4.50 5. — 5.25 5.50 5.75 6. —

nr. 2. kosy extra prima numerowane 4.60 4.85 5.10 5.60 6.10 6.35 6.60 6.85 7.10

nr. 3. kosy z stal. blachy koron., najl. 2.50 2.75 3.00 Kto zamówi więcej jak jedną, to franko. — Kosy moje z otrzymanych dowodów trzymają ostrze kilka dni bez naostrzenia jak trawy tak zboża. Firma mego interesu zatrudnia około 20 ludzi do ekspedycji, jest największą w Pleszewie, jest polską i ma co rok większe zaufanie. — Młotek stalowy 70 fen., babka 60 fen., osetka 10 fen., osetka Ja. 25 fen., pierścień 10 fen., podwójny 20 fen., pierścień do otwierania i zamykania kosi 40 fen., Brzytwa nr. 1 2 3 4 Maszynka do golenia 55 fen., pokużaj 40 fen. najp. 75 1.10 2. — 2.75 dwójna 1.10, sześcióraka 2.75 mk.

Maszynka do strzyżenia włosów 2.95 mk.

Katalogi gratis i franko.

Rozszerzajcie gazetę naszą.

Prosimy się przekonać!

Podróż tudotąd opłaca się! Jeżeli pan potrzebuje zegarek lub towary w złocie, to prosimy zwrócić uwagę na powiększony interes

Emila Stillera, Katowice
ul. Grundmańska 36.

Zasada interesu:

Wielki obrót, mały zysk
rzeczna długoletnia gwarancja.

Księgarnia „Górnoślązaka“ w Katowicach poleca dzieła pedagogiczne Plato v. Reussnera do bardzo prędkiej i najłatwiejszej nauki języków obcych w szkole i domu bez pomocy nauczyciela z objaśnieniem wymowy i z kluczem p. t.

SAMOUCZEK

Polsko-niemiecki kurs wstępny (elementarny) po 30, 60 i 100 fen. Kurs I 2 mk., kurs II 4 mk. — Polsko-francuski, kurs I 3 mk., kurs II 8 mk. — Polsko-angielski, kurs I 2 mk., kurs II 3 mk. — Polsko-rosyjski, kurs I 3 mk., kurs II 4.50 mk. Amerykański przewodnik z rozmówkami angielskimi 1.20 mk.

Na odpłatę kół praw. zastrzeż. marka, wpłata 20-40 m., miesięcz. raty 7-15 m. Maszyny do szycia, gramofony. Za gotówkę części uzupełniające, gumę, broń, zegarki. Zapalacze bajecznic, Katal. bezpl. J. Jendrosch & Co., Charlottenburg 142.

Pieniężną pożyczkę otrzymają ludzie każdego stanu przy 1/4 rocznej odpłatę, p. korzystnymi warunkami. Zgłoszenia przyjmuje: gospodarz **Tomasz Pallotz** Jedłownik bei Loslau.

Jak pisać listy?

czyli: Nowy sekretarz polski. Nowe powiększone wydanie zawierające naukę o pisaniu listów, liczne wzory na listy prywatne i handlowe, na kwity i rewersa, świadectwa, pełnomocności, kontrakty, cesty, weksle itd. z dodatkami zbiorku pięknych myśli i sentencji do wpisywania w pamiętniku, dalej listów znakomitych pisarzy, jak Mickiewicza, Krasińskiego, Słowackiego z dodatkami spisu błędów językowych i głównych zasad pisowni polskiej. Cena 1.60 mk za egz., oprawy 2 mk. Do nabycia w naszej księgarni.

ZĘBY

wprawia, plombuje i wyrzywa, oraz dokonuje wszelkich innych operacji dentystycznych.

N. Morkowski,
Król. Huta (Königshütte)
Kronprinzenstr. 15.

— Polski zakład. —

Kto chce pieniądze

zupełnie pewnie i na korzystny procent złożyć, ten niech się zwróci do

Banku Ludowego
w Pszczynie

lub do filii tegoż banku

w Mikołowie, ulica Dworcowa

u p. Józefa Jankowskiego.

Płacimy od złożonych pieniędzy:

4 % za ćwierćrocznem
3 1/2 % za miesięcznem } wypowiedzeniem
3 % za tygodniowem }

Pożyczek udzielamy pod korzystnymi warunkami — tylko członkom.

Wielkie dzieła religijne

jak: Żywot Pana Jezusa □ Jadwiga □ Żywoty SS. Pańskich,
Ofiara Mszy świętej □ Biblia starego i nowego Zakonu

na odpłatę!

Książki powieściowe

wydane nakładem „Katolika“, Karola Miarki, Gebethnera i Spółki w Krakowie,
Feitzingera, jakoteż wszelkich większych księgarni nakładowych

po cenach katalogowych

poleca

Księgarnia „Górnoślązaka“
Katowice, ul. Poprzeczna 11.

Księgarnia „Dziennika Śląskiego“
Królewska Huta, ul. Cesarza 20.

Dom ostoja polskosci.

Na wiecach naszych mówcy polscy wypowiadają zdanie, że ostoja i twierdza polskości to dom polski. Dom polski porównać można do skały, opoki morskiej.

Jako opoka wśród morza stoi twarda i niewzruszona, jak o nią rozbijają się wzburzone fale morskie, tak dom polski stać ma jak silna mocna opoka, o którą rozbijają się fale germańskie, które pochłonać chcą wszystko, co polskie. Dom polski to twierdza, która odpyera wszystkie germanizatorskie zapędy przeciwników naszych.

Jaki dom zasługuje na miano polskości? Taki, w którym rodzice i dzieci zaczynają dzień od pacierza polskiego, w którym rozmowa pomiędzy członkami toczy się wyłącznie w języku polskim, na ścianach którego widnieją obrazy naszych świętych patronów Polski, naszych bohaterów narodowych i naszych wieszczów nieśmiertelnych. Domem polskim nazywamy takie ognisko rodzinne, w którym znajduje się gazeta polska, a z książek polskich, oprócz książki do nabożeństwa przynajmniej historia polska i historia literatury polskiej; w którym ojciec i matka uczą dzieci czytać i pisać po polsku, aby później mogli brać książki z Czytelni Ludowej i kształcić w dalszym ciągu umysł na płodach ducha narodowego, w którym rodzice i dorośli członkowie rodziny należą do Towarzystw polskich i płacą składki na cele narodowe; w którym krzewi się trzeźwość i oszczędność a grosz zaoszczędzony zanosi się do Banków Ludowych.

To są najważniejsze znamiona tych domów, które zasługują na zaszczytny przydomek twierdzy polskości. Ile mamy takich domów? Niestety ilość ich ani w przybliżeniu nie odpowiada potrzebom. Zwłaszcza po miastach, gdzie polskość najwięcej jest zagrożona, wiska się niemieckimi drzwiami i oknami do domów polskich, wyrządzając okropne spustoszenie wśród młodszego pokolenia.

W iluż to domach, które czułyby się obrażone gdybyśmy im zarzucili brak polskości, widzimy zamiast gazety polskiej blaty polakożercze? Zamiast książek polskich 10 fenigowe zeszytiki niemieckie, zatruwające dusze młodzieży jadłem brudu i zbrodni? W iluż to domach rodzice polscy czują się dumni, gdy dzieci w ich obecności rozmawiają z sobą po niemiecku, śpiewają niemieckie pieśni narodowe i bawią w gry niemieckie! Iluż to młodzieńców wstępuje do niemieckich ferajnow i wyzbywają się tam zwolna wszelkiego uczucia polskiego! Iluż to rodziców daje dzieciom krwawo zapracowany grosz na hułatykę, zamiast kupić im skarbonkę i krzewić zmysł oszczędności! Jak wielka jest jeszcze liczba tych rodziców, którzy, zamiast uczyć dzieci czytać i pisać po polsku, uczęszczają z nimi na Elfernabendy i Unterhaltungsabendy, urządzone przez szkoły w celach germanizatorskich.

Rozpacz ogarnąć nas musi o przyszłość sprawy polskiej, gdy sobie uprzytomnimy, jak karygodną wprost jest lekkomyślność i opieszałość niektórych domów polskich pod tym względem. Zabierzmy się więc do poprawy, bo inaczej domy nasze przestaną być twierdzami polskości, i przeciwnie staną się grobami wszystkiego co polskie. Nie poprzestaniemy na przeczytaniu artykułu, wzywającego do pielęgnowania polskości, lecz starajmy się o to, aby artykuły takie ugruntowały się w sercach naszych tak silnie, żeby ich nie stamtąd wyrugować nie mogło!

Rodacy! Potężny wróg przypuszcza szturm za szturmem do zagrożonych twierdz polskości. Starajmy się o to, żeby żadna z tych twierdz nie poddała się i zakładajmy ich coraz więcej, a o wytrwałość naszą rozbijają się wszystkie zakusy wrogów.

Szanownym czytelnikom polecamy składy naszych inserentów.

Wielki tryumf nauki.

W długiej walce z tuberkulizacją nauka odniosła wreszcie — zdaje się tym razem napewno — walne zwycięstwo. Młody Szwajcar, Henryk Spahlinger, wynalazł metodę leczenia, której wyniki wprawily w radosne zdziwienie świat naukowy. Jest to metoda, o której wprawdzie przedwcześnie byłoby mówić, że jest niezawodna, bo to dopiero sprawdzi paryska akademja medyczna, ale której zupełne wyjątkowe zalety stwierdzili już uczeni pierwszorzędnej miary, a mianowicie dr. Emond Lardy, prezes komisji egzaminacyjnej z medycyny na uniwersytecie w Genewie; dr. Colbeck, lekarz chorób piersiowych w szpitalu londyńskiej City; dr. Leonard Williams, lekarz szpitala francuskiego w Londynie.

Dodajemy, że referat o metodzie Spahlingera odczytał na posiedzeniu medycznej akademji paryskiej jeden z największych uczonych Francji dr. Latuille.

Metoda Spahlingera polega na wstrzykiwaniu pomiędzy mięśnie kombinacji środków, których wyjaśnienie zbyt specjalne pomijamy, w coraz silniejszym stopniowaniu ich mocy leczniczej.

Leczenie chorób w pierwszych okresach choroby (ale już z bakcyliami w płwocinach) trwa 6 tygodni, leczenie groźniej chorób — kilka miesięcy.

Wiadomości połoczne.

Kalendarz. Dziś: Izydora rolnika. Wschód słońca o godzinie 4,16, zachód o godzinie 7,38. — Jutro: Mamerta biskupa wyznawcy. Wschód słońca o godzinie 4,14, zachód o godzinie 7,39. — Pojutrze: Pankracego męczennika. Wschód słońca o godzinie 4,12, zachód o godzinie 7,41.

Kalendarz słowiański. Dziś: Cierpimir. — Jutro: Ludowit. — Pojutrze: Wszemił.

— **Ważny wyrok dla księży.** Przed kilku dniami toczył się przed sądem ziemiańskim w Trewirze w Nadrenii proces, mający zasadnicze znaczenie dla księży. Pewien ksiądz pochował w zeszłym roku zmarłego bez policyjnego atestu śmierci. Rodzina zmarłego znajdowała się w położeniu przymusowem, ponieważ lekarz z powodu śnieżycy nie mógł zdążyć na czas w celu oględzin zwłok, a wszystko do pogrzebu było już przygotowane. Policja przysłała księdzu, nie rodzinie zmarłego, mandat karny w sumie 5 mk., przeciwko któremu odwołał się do sądu ławniczego. — Na terminie wywoził ksiądz w obronie swojej, że słowo „pogrzeb” nie dotyczy właściwie wcale księdza, lecz tylko ten „grzebień” zwłoki, który zajmuje się czynnością do grzebania potrzebną, czyli innemi słowy ten, który zamawia trumnę, karawan, każe kopać grób i dokonywa wszelkich przygotowań do pogrzebu. Zadaniem księdza jest tylko pobłogosławienie zwłok i odprowadzenie ich do grobu. Asystuje on więc tylko w pogrzebie, a sam z właściwym pogrzebem nie ma nic wspólnego. Za takim zapatrywaniem przemawia także wzgląd, że wiele pogrzebów odbywa się bez żadnego udziału księdza i Kościoła. Sąd ławniczy nie przychylił się do tego zapatrywania, ale zmniejszył karę na 1 mk., przynajmniej, że zachodziło wyjątkowe położenie przymusowe. Sąd ziemiański natomiast stanął na stanowisku oskarżonego księdza i uwolnił go od winy i kary, wywodząc we wyroku, że tylko krewni zmarłego zajmują się pogrzebem, a ksiądz, kościelny itd. są tylko przy obchodzie pogrzebowym pomocni.

— **Zmiany w posadach duchownych.** Mianowani lub przeniesieni zostali: ks. kapelan Franciszek Nonnast w Neucelle jako I kapelan do Strzygłowa; ks. kapelan Erich Bartsch w Nowimburgu jako taki do Neucelle; ks. kapelan Konrad Bauch w Piotrowicach jako taki do Nowimburgu; ks. kapelan Antoni Plewnia w Niem. Piekarach jako administrator do Radlina; ks. kapelan Alfons Papesch we Wielkiem Dębieniu jako III kapelan do Niem. Piekar; ks. kapelan Fryderyk Hassa w Pilchowicach jako taki do Wielkiego Dębienia.

— **Podatek jednorazowy** na wojsko, ściągany tylko od zamożniejszych obywateli, ma wynosić na całym Śląsku razem 57 727 830 marek, i to w obwodzie regencji opolskiej 17 380 000 marek, w obwodzie regencji wrocławskiej 26 376 415 marek, w obwodzie regencji lignickiej 13 971 415 marek. — Są to tylko tymczasowe obliczenia, które jeszcze uleść mogą zmianom różnym. Osobliwie sprawa w obwodzie regencji opolskiej nie jest jeszcze dokładniej obliczona.

— **Kolejki uliczne** mają być budowane na pograniczu w Królestwie Polskiem, co jest ważne także dla sąsiednich dzielnic Śląska. Rosyjska komisja budowy nowych kolei rozważała już w tych dniach projekty tych nowych kolejek ulicznych, które mają być opędzane elektryką. Chodzi o następujące trzy przedsiębiorstwa kolejkowe i o następujące kolejki: Sosnowiec-Będzin-Dąbrowa; Sosnowiec-Konstantynów; Sosnowiec-Modrzejów; Będzin-Czeladź. O koncesję na budowę wymienionych tych kolei, których długość wynosi ogółem 32 wiorsty, ubiegają się przedsiębiorcy A. Stamirowski, M. Poznański i W. Blutgen. Kosztorys budowy wynosi 1 900 000 rubli. Towarzystwo

Akcyjny budowy nosi nazwę: „Sosnowiecka stacya elektryczna”. — Dalsza linia kolejkowa ma być zbudowana na przestrzeni: Niwka-Modrzejów-Sosnowiec-Będzin-Dąbrowa-Czeladź z odnogą w kierunku Olkusza. Projekt budowy tej kolejki z odnogą na Olkusz pochodzi od członka rady państwa Timiriazewa. Długość toru wynosi 57 wiorst. Kosztorys wynosi 6 250 000 rubli. — Ostatecznie mają być jeszcze budowane linie następujące: Komora Czeladź-Będzin-Dąbrowa-Strzemieszyce; Komora Modrzejów-Sosnowiec-Będzin; Strzemieszyce-Sławków-Bolesław-Olkusz; Olkusz-komora Niesulowice. Budowę ostatniej tej grupy kolejek projektuje członek rady państwa Stachowicz. Długość kolejek tych ostatnich wynosi ogółem 93 wiorsty. Koszt zaś 6 250 000 rubli. — Łączna długość wszystkich tych kolejek wynosi 182 wiorsty czyli około 194 kilometry, a koszt ich budowy 14 400 000 rubli czyli około 30 960 000 marek. — Komisja rządowa, rozważywszy szczegółowo przedłożone projekty, odłożyła ostateczne udzielenie koncesyi do chwili zbadania sprawy na miejscu.

Z BYTOMSKIEGO.

Bytom. Główny zarząd spółki akcyjnej królewsko-laurahuckiej miał być przeniesiony z Berlina na Górny Śląsk, i to albo do Bytomia albo Król. Huty, albo też do Katowic. Rzeczono Bytom miał mieć pierwszeństwo. Tak donoszono niedawno. Tymczasem gazety wrocławskie piszą teraz, że projekt ten istniał dawniej, ale dziś już nie istnieje, bo go zarzucono. — Gminy górnośląskie są dobre na to, by ponosić różne ciężary z wielkiego przemysłu, gdy akcyonariusze i ich zarządy zwykłe siedzą sobie daleko poza Górnym Śląskiem, unikając wielkich podatków górnośląskich.

— Na ostatni targ bydła rzeźnego w Bytomiu spędzono 186 sztuk bydła rogatego, 67 cieląt, 362 świnię, 5 owiec. Ceny były takie: Bydło rogate 34 do 44 mk., cielęta 50 do 55 mk., świnię 41 do 46 mk., tłuste świnię nad 150 kilo 48 do 49 mk., owce 38 do 40 mk. Przebieg targu był dosyć ożywiony; towar wyprzedano.

— Na cztery miesiące więzienia skazał tu sąd przysięgłych żydka Jankla Klusa z Będzina za sprawę następującą: Nabył on swego czasu w Katowicach fałszywą monetę (50-kopiejówkę rosyjską), chociaż mu zwracano na to uwagę, że moneta jest fałszywa. Kupił ją za pół ceny, aby ją puścić dalej w obieg za całą cenę i na ten zarobić. Przy zakupowaniu biletu kolejowego w Katowicach chciał on fałszywą tą monetą zapłacić, ale urzędnik kolejowy fałszywą monetę poznał i nie przyjął, a zarazem kazał żydka ująć, aby rzecz bliżej zbadać. Więc za puszczenie fałszywej monety w obieg spotkała obecnie żydka dotkliwa kara.

Niem. Piekary. Zgorzała tu część dachu w domu gospodarza Ant. Wróbla na ul. Głównej. Ogień który prawdopodobnie powstał od wadliwego komina, zdołano ugasić zanim przybrał większe rozmiary.

Król. Huta. (Znowu pies wściekły?) Na ulicy Krzyżowej błąkał się tu od kilku dni bezpański duży pies masarski. Pewien policyant chciał go ująć, ale pies rzucił się nań zjadając; wtedy policyant psa szabłą zabił. Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że pies był wściekły. — Kiedy się to skończy z tymi psami wściekłymi tutaj?

— Okradziono tu pewne małe dziewczę (liczące dopiero 5 lat życia) z kolczyków czyli zausznice. Skradzione kolczyki, które dziecku zabrała z uszu pewna nieznana kobieta, miały wartości 8 marek. — Noszenie kolczyków nie jest pięknym zwyczajem, więc należałoby zwyczaj ten zarzucić; osobliwie dzieci małe nie powinny kolczyków nosić.

Świętochłowice. Spałł ze schodów robotnik Antoni Legut, liczący około 60 lat życia. Pokaleczył on się przytem tak ciężko, że krótko potem umarł w swem mieszkaniu.

Wstrzykiwań jest kilka rodzajów. Dokonywa się ich jedne niezależnie od drugich, codziennie. Ale otrzymano także doskonałe wyniki, robiąc wstrzykiwania raz na tydzień.

Wielu chorych, leczonych metoda Spahlingera, powróciło już do zwykłych zajęć.

Pod wpływem pierwszych wstrzykiwań następuje okres depresji, kaszel się zwiększa, chory czuje się przygnębiony. Potem nastaje raptowne polepszenie, siły powoli wracają, kaszel się zmniejsza. Bakcyle z płwocin znikają mniej lub więcej szybko i stopniowo tracą swój charakter chorobotwórczy itp.

Wstrzykiwania powodują wogóle reakcję gorączkową, ale w dniach wolnych od wstrzykiwań temperatura zbliża się do normalnej i utrzymuje się na tym poziomie do końca leczenia.

Waga chorych powiększa się wyraźnie, skoro tylko przerwie się wstrzykiwania przez kilka dni z rzędu. Kawerny tuberkuliczne wysychają doszczętnie.

Ta sama metoda dała skuteczne wyniki w leczeniu wilka i mózgowych gruczolków tuberkulicznych, których niepotrafiły usunąć metody dotychczasowe.

Liczba leczonych (jeszcze niewyleczonych) tą metodą chorych wynosi 34, z których 17 znajduje się w okresie znacznego polepszenia (osuszenie kawern, zniknięcie bakcyliów, brak gorączki).

Doświadczenia w ostrej formie, czynione nad zwierzętami, wydały wyniki zadziwiające.

Czy to już stanowcze zwycięstwo?

Tego jeszcze powiedzieć nie można, ale dotychczas żaden z lekarzy suchot nie mógł powiedzieć, że wskutek jego leczenia „kawerny osuszają się do dna” ani też, że „bakcyle znikają i gorączka zupełnie ustępuje”.

Stąd też wyjątkowe znaczenie metody Spahlingera, która, zdaje się, będzie nareszcie właściwą drogą do opanowania straszliwej choroby, na którą w samej Francji umiera co roku 85 000 osób.

Twórca nowej metody, Spahlinger, nie jest z zawodu lekarzem, tak samo, jak nie był nim Pasteur, człowiek, który dokonał rewolucji w medycynie.

Spahlinger jest młodym adwokatem około lat trzydziestu. Obok prawa, które go niezbyt zajmowało, studiował namiętnie biologię i na własne badania, tak świetnym uwieńczone wynikiem, poświęcił pół miliona swego majątku.

Wrazie, gdy akademja medyczna w Paryżu, zbadawszy rzecz zasadniczo, uzna metodę Spahlingera za traśną, to odkrywca ma zamiar udzielić jej światu zupełnie bezinteresownie.

Z KATOWICKIEGO.

Mysłowice. (Dowóz bydła i koni z Królestwa Polskiego.) Z Królestwa Polskiego przywieziono do Mysłowic w miesiącu kwietniu 992 sztuki nierogacizny (wieprzy). W miesiącu marcu wynosił dowóz 1038 sztuk. Przed rokiem w kwietniu 1158 sztuk. Przywóz wieprzy zagarnicznych zmniejsza się z każdym miesiącem. — Zmniejszyło się także przenoszenie mięsa przez granicę w dozwolonych ilościach czterofuntowych. W kwietniu 1914 roku przeniesiono przez granicę 2714 kilogramów mięsa wieprzowego; w kwietniu 1913 roku 3292 kilogramów cofnął się zatem drobny import w jednym miesiącu o 578 kilogramów. — Za to dowóz koni powiększył się znacznie.

— (Co to jest biurokracizm?) Pewnemu obywatelowi z Ludwinowa (w Galicji) wysłano wyrok egzekucyjny, opiewający na sumę 1 halera, wyraźnie jednego halera. Halers ten nie został dopłacony do podatku gruntowego i urząd podatkowy nie mógł go w żaden sposób darować. Zakrawa to na żart, a jest jednak tylko zabawną c. k. rzeczywistością. Oczywiście, że kosztu urzędu i fiskusa będą kilkaset razy większe, niż ów jeden halers, ale formalności biurokratycznej stało się zadość.

Z GLIWICKIEGO.

Gliwice. Przystanek dla ławców i balonów ma tu być zbudowany, jak już wiadomo. Najprzód myślano zbudować przystanek w lesie miejskim, ale miejsce to okazało się niedość praktyczne. A więc przystanek będzie zbudowany w południowym końcu lasu łabędzkiego. Na najbliższym posiedzeniu rady miasta mają budowę urządzeń przystankowych uchwalić.

— Mile przyjęliśmy ogłoszenie grona Rodaków, wzywające do wycieczki na Zielone Świątko do Krakowa, bo to wycieczka wielkiego znaczenia pod względem religijnym i narodowym. Starożytna ta stolica Polski posiada wiele kościołów wspaniałych, mieszczących nieraz grobowce Świętych naszego narodu, jak n. p. katedrę na Wawelu z grobowcem św. Stanisława, patrona naszego, kościół Dominikanów z grobowcem naszego św. Jacka i t. d. Taksamo widzicie tam można pomniki i grobowce i pamiątki królów i rycerzy narodu. — Nietylko obowiązkiem, lecz i zaszczytem jest dla nas zwiedzić Kraków, z pamiątkami jego, zwany Rzymem polskim; na całe życie się to mile przypomina, co się tam widziało. — Bracia nasi w Krakowie nas też staropolskim zwyczajem mile i serdecznie przyjmują i uczynią co możliwe, aby nam wycieczkę uprzyjemnić. — Rodaków, chcących się przyłączyć do wycieczki, prosimy, by się zawczasu zgłosili tu do „Głosu Śląskiego“ (ulica Wilhelmowska), bo musimy Komitetowi krakowskiemu podać, ilu nas przyjedzie, aby kwatery przygotować. Życzący sobie iść do teatru niech to też zaznaczą, aby mieć miejsce zapewnione i dogodne. — Wyjazd w pierwsze święto o godzinie 5.13 rano z dworca gliwickiego; około godz. 11 jest nabożeństwo w kościele Maryackim. Bliższy program tu na miejscu każdy dowiedzieć się może.

ZE ZABRSKIEGO.

Zaborze. Mają tu budować nowy dom dla II inspekcji górniczej. Dotychczas inspekcja ta mieści się wstarym domu sypialnym, na biura przebudowanym, i dom ten jest już niewystarczający.

Z DALSZYCH STRON.

Olesno. Nad wszystkimi 700 zatrudnionymi w tutejszym przemyśle drzewnym robotnikami zawieszono lokaut. Rozpoczęły się układy pomiędzy zastępcami pracodawców i robotników.

Ostrów. Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej uchwalono następujący dodatek do podatku od zabaw: Odtąd pobiera miasto podatek zabawowego 5 fen. za każdy sprzedany bilet kosztujący do 1 mk., a za każdą nowo rozpoczętą markę dalsze 5 fen. Statut miejscowy, przyjęty już dawniej przez radę miejską, który zawiera przepisy przeciw nadawaniu miastu w jakikolwiek sposób brzydszego wyglądu, odesłał prezes rejencji z powrotem, życząc sobie pewnych zmian. Po dokonaniu tychże przyjęty został obecnie statut w nowej formie przez radę miejską. Dla parku strzeleckiego nabędzie miasto dalsze 50 stołów i 300 krześel. Główne schody i wejście we wyższej szkole dla dziewcząt etrzymają lepsze oświetlenie.

Leszno. Izba karna skazała byłego inspektora mleczarni B. (Niemca) z Kościana za sprzeniewierzenia na 6 miesięcy więzienia.

Kościan. Krótko po sobie w odstępie kilku godzin tylko zmarli gościnni Ratajczak i żona jego w Zglińcu. Staruszkowie niedawno dopiero święcili jubileusz złotego wesela i do tego czasu cieszyli się zdrowiem.

Kłcko. W Gorzuchowie zastrzelił się 52-letni urzędnik gospodarczy Zieliński, któremu wypowiedziano miejsce od 1 lipca. Z. pozostawił żonę z trojgiem dzieci.

Śmigiel. Aresztowano robotnika Chudego z Dłużyny. Oskarżają go, że podpalił w końcu marca r. b. dom swej żony, z którą żyje w niezgodzie.

Orłowa. Na wiec polski w Orłowej na Śląsku cieszyńskim przybyło około 6000 ludności. Przewodniczył dyrektor gimnazjum polskiego p. Piątkowski. Przemawiali: poseł Jan Zamorski o znaczeniu Konstytucji 3-go maja, p. Kotas o pokrzywdzeniu polskiego szkolnictwa na Śląsku. Wiek uchwalił szereg rezolucji, w których 1) domagano się od władz szkolnych przestrzegania przy organizacji szkół ludowych § 3

regulaminu szkolnego z roku 1910, a więc tworzenia w myśl tego § dla każdego 80 dzieci nowej postępującej klasy, natomiast oświadcza się stanowczo przeciw systemowi tworzenia paralelek jako obniżającemu poziom naszych szkół; 2) domaga się w imię sprawiedliwości założenia w zagłębiu węglowym conajmniej 12 szkół wydzielowych, z tem, że pierwsza nowa szkoła ma powstać w Niem. Lutyni, gdzie istnieją wszystkie ustawowe warunki do założenia szkoły wydzielowej; 3) zwraca się do ministerstwa jako do najwyższej władzy szkolnej z żądaniem, by zniosło utraktywizację szkół śląskich, jako sprzeczną z postanowieniami ustawy szkolnej z r. 1869; 4) zwraca się do rządu, by popierał zakładanie uzupełniających szkół przemysłowych wszędzie tam, gdzie jest dostateczna liczba polskich terminatorów. Domaga się równocześnie, by z funduszy państwowych i krajowych przeznaczono stosownie do siły liczebnej ludności polskiej 31,7% na polskie szkolnictwo przemysłowe; 5) domaga się założenia akademii handlowej w Cieszynie. Protestują przeciw temu, aby podobny zakład powstał w Opawie. Akademia handlowa powinna powstać bezwarunkowo na Śląsku wschodnim, mającym wysoko rozwinięty przemysł i handel; 6) wzywają rząd do bezwzględnego upaństwowienia gimnazjum realnego w Orłowej.

Szamotuły. Pewnemu stolarzowi skradziono kilka kur i koguta. W niedzielę odebrał poszkodowany list następującej treści: „Kurki bardzo dobrze smakowały, a kogut dzisiaj na obiad będzie jeszcze lepiej smakował. Proszę znów przygotować jaki zapas“. — Może ten list, jeżeli się pismo stwierdzić zdoła, spowoduje pomieszczenie złodzieja za kratkami sądowymi.

Zgorzelice. W trzech największych hutach sklanych w Rauscha wypowiedzieli robotnicy pracę, gdyż 1 kwietnia przestała obowiązywać stara taryfa zarobkowa, a pracodawcy nie chcieli się zgodzić na nową taryfę, w której robotnicy żądali wyższej płacy.

Lipsk. (Proces o szpiegostwo.) Przed sądem rzeszy rozpoczął się proces o szpiegostwo przeciwko byłemu nauczycielowi ludowemu Andrzejowi Strohowi. Akt oskarżenia zarzuca mu, że usiłował wydać państwu ościennemu plany fortyfikacji Sztaszburga. Rozprawy toczą się przy drzwiach zamkniętych.

Metz. Sąd wojskowy 34 dywizyjski musketiera 145 pułku piechoty, Stoffelsa, za dezercję i szpiegostwo na 5 lat więzienia i przeniesienie do drugiej klasy żołnierskiej.

Duisburg. (Przemycanie zapalek.) Onegdaj obłożyla policja aresztem olbrzymie zapasy zapalek, przeszwarcowanych przez granicę holenderską. Konfiskacie uległo około 200 000 pudeł. 5 osób zostało aresztowanych.

Sprawy towarzystwa, zebrania itd.

Bytom. Zebranie Tow. Górnośląskich Przemysłowców odbędzie się w niedzielę, 10-go maja o godz. 3-iej po południu w „Ulu“. Uprasza się o jaknajliczniejszy udział. Zarząd.

Bytom. Tow. „Kobiet“ odbędzie swe zebranie w niedzielę, 10-go maja o godz. 3-iej po południu w „Ulu“. O liczne przybycie członków i członkiń uprasza — Zarząd.

Bytom. Towarz. „Czytelnia Iskra“ ma pogadankę w każdy poniedziałek o godz. 9-tej wieczorem w „Ulu“. O liczne przybycie członków i członkiń uprasza — Zarząd.

Rozbark. Tow. śpiewu „Halka“ ma próbę śpiewu na chór mieszany w każdy poniedziałek o godz. 7 i pół wieczorem w „Ulu“. O liczne wzięcie udziału w próbie śpiewu uprasza się. „Cześć pieśni!“ — Zarząd.

Frydenshuta. Tow. śpiewu „Harmonia“ z Frydenshuty i Bielszowice ma w każdą niedzielę, od godz. 2-iej po południu próbę teatru i uprasza się amatorów o ile można kompletnie i punktualnie się stawić. Zarząd.

Nakło. Tow. śpiewu „Jutrzenka“ ma w każdą niedzielę, lekcję o godz. 4 po południu, a co drugą niedzielę, lekcję o godz. 7 wieczorem. O punktualne przychodzenie na lekcję uprasza się.

Rokitnica. Tow. śpiewu „Zorza“. Lekcja śpiewu odbywa się regularnie co niedzielę, o godz. 6-iej wiecz. w lokalu p. Mikl. O liczny udział w lekcji uprasza się.

Orzegów. Tow. gimnastyczne „Sokoł“ ma ćwiczenia w każdy poniedziałek, o godz. 8-iej wieczorem. O liczny i punktualny udział uprasza się. — Czołem!

Brzezina. Tow. wstrzemięźliwości „Wyzwolenie“ urządzi w niedzielę, 10-go maja b. r. punktualnie o godz. pół do 6-iej wieczorem zebranie w lokalu p. Prochackiego. Będą ważne sprawy, dlatego wszystkich usilnie prosimy, o jak najliczniejszy udział. Goście mile widziani. — Zarząd.

Król. Huta. Towarz. śpiewu „Lutnia“ ma swoją przyszłą lekcję śpiewu w niedzielę, 10-go maja o godz. 6-iej wieczorem, a próba teatralna o godz. 2-iej po południu. O kompletny udział uprasza — Zarząd.

Rozdzień-Szopienice. Tow. śpiewu „Wyspiański“ urządzi posiedzenie wydzielu w niedzielę, 10-go maja o godz. 11-iej przed południem. Uprasza się wszystkich członków, którzy są w wydziale, o punktualne przybycie. Ważne sprawy. Cześć pieśni! — Zarząd.

Katowice. Towarz. śpiewu „Ogniw“ ma lekcję śpiewu w każdy poniedziałek, o godz. 7-iej i pół wieczorem w lokalu p. Richtera, ul. Majster (Meisterstr.). O liczne i punktualne przybycie uprasza — Zarząd.

Józefówlec. Tow. „Polskich Kobiet“ ma zebranie w poniedziałek, 11-go maja o godz. 7-iej wieczorem w lokalu p. Kopcia, ulica Następcy tronu. O liczne i punktualne przybycie członkiń uprasza — Zarząd.

Świętochłowice. Tow. śpiewu „Moniuszko“ ma posiedzenie w niedzielę, 10-go maja o godz. 4-iej po południu. O liczny udział uprasza — Zarząd.

Mikołów. Tow. śpiewu „Harmonia“ ma swoje lekcje odtąd w każdy poniedziałek i czwartek o godz. pół do 8-iej wieczorem. Uprasza się członków o pilne uczęszczanie na lekcje z powodu zjazdu okręgowego.

Pszów. Tow. śpiewu „Paderewski“ ma w niedzielę, 10-go maja o godz. 4-iej po południu wspólną lekcję śpiewu. Uprasza się o liczne przybycie. Zarząd.

Piotrowice. Tow. śpiewu „Jutrzenka“ ma w każdą niedzielę lekcję śpiewu o godz. 7-iej wieczorem. O punktualne przybycie uprasza się.

Ligota. Tow. śpiewu „Lutnia“ ma lekcję śpiewu w każdą niedzielę o godz. 5-iej po południu. O kompletny udział uprasza się. „Cześć pieśni!“ — Zarząd.

Podlesie. Towarzystwo śpiewu „Jedność“ ma lekcję śpiewu w każdą niedzielę, o godz. 6-iej wieczorem. O liczne punktualne przybycie na lekcję śpiewu uprasza się. „Cześć pieśni!“ — Zarząd.

Przysówice. Tow. śpiewu „Słowik“ ma w każdą niedzielę, lekcję śpiewu o godz. 7 wieczorem. O liczny udział członków w lekcji uprasza się.

Ksiągienice. Tow. „Jedność“ ma posiedzenia co pierwszą i trzecią niedzielę w miesiącu o godzinie pół do 4-iej po południu u p. Wańcziury. O liczny udział uprasza — Zarząd.

Przegędza. Towarz. śpiewu „Polonia“. Lekcję śpiewu ma w każdą niedzielę, o godz. 4-iej po południu. O liczny udział w lekcji uprasza się.

Królewskie Jankowice. Polsko-katolickie Towarzystwo śpiewu św. Barbary ma lekcję śpiewu w każdą niedzielę, o godz. 4-iej po południu w znanym lokalu. Goście mile widziani.

Górne Łaziska. Tow. „Kółko“ śpiewu ma lekcję w każdą niedzielę punktualnie o godz. 12-iej w południe w zwykłym lokalu. O jak najliczniejszy udział w lekcji uprasza — Zarząd.

Okręg III. Kół śpiewackich.

Szanowne zarządy Kół śpiewackich okręgu III (Katowicko-królewskohuckiego) wzywamy niniejszem, ażeby najpóźniej do 15 b. m. przesyłały pieśni popisowe na tegoroczny Zjazd wraz z partyturami na ręce druha dyrygenta okręgowego pod adresem:

Teodor Lewandowski, Katowice, ul. Bernarda 6.

Na fundusz Rady Narodowej

złożyli od dnia 19-go do 25-go kwietnia r. b. w Banku Związku: Wiktor Kulerski z Grudziądza (za rok 14 300 marek. — Bolesław Brodnicki z W. Kołudy (zarok 14) 100 marek. — N. N. z B. 100 marek. — Ks. Dziekan Łabuński od siebie i składki 70.45 mk. — Jan Bronisz z Otoczna (za rok 14), — Gałczyński z Strzempina, Dr. Karasiewicz z Tucholi (za I. półrocze 14), — Ks. Łosiński z Sierakowic (za rok 14) po 50 marek. — Mielęcki z Buszewa (za rok 14) 40 marek. — Fr. Binerowski z Nowogoniasta (za rok 14) i Karłowski z Mystek (za rok 14) po 30 marek. — Paweł Greinert z Poznania i Kazimierz Haber z Poznania po 25 marek. — Dr. Dymniński z Wiesbaden (za rok 14), — Antoni Guzikowski z Ostrowa (za rok 14), — Ignacy Sobiech z Wielkiej Wsi (za rok 14), — Ks. Kupczyński z Garca (za rok 14) — Ks. S. z N. (za rok 14), — Damazy Dymalski z Ostrowa (za rok 14), — Ks. Midziński z Michorzewa (za rok 14), — Ks. Bąk z Czerniejewa (za rok 14), — Mecen. Dr. Marchlewski z Gdańska (za rok 14) — Dr. Kubacz z Gdańska (za rok 14) po 20. — J. Zimny z B. (za rok 14) 15 05 mk. — Ks. Bielański z Pierania (za rok 14). — Ks. Fligier z Różnowa (za rok 14) po 12 marek. — Wachowski z Nowogoniasta (za rok 14). — W. Banaszk z Jaraczewa, Lipiński z Poznania, Ks. Szczepański z Trzemeszna (za rok 14). — Ks. Grochowski z Głubczyna (za rok 14). — Dr. A. Simon z Wiesbaden (za rok 14). — Fr. Zarnowski z Pleszewa (za rok 14). — Ks. Gołębiowski z Szywnawdu (za rok 14). — Dr. Jóskowski z Wągrówca (za rok 14). — Ks. Dziekan Haupa z Gniewkowa (za rok 14). — Ks. Gulowski z Kiebasina (za rok 14). — Ks. Zakrzewski z Golejewka (za rok 14) po 10 marek. — Jaworski z Jarocina (za rok 14). — T. Hoffmann z Lwówka (za rok 14). — Leon Paprzycki z Charlottenburga (za I. półrocze 14) po 5 marek. — J. Cieślowski z Witkowa (za rok 14). — Józef Jankowski z Lipówki (za rok 14). — I. N. z Z. (za rok 14) po 3 mk. — W. Kozłowski z T. (reszta za rok 13) 2.50 mk. — Antoni Abraham z Oliwy (za rok 14) 1 mk. — Razem zebrano 1.207 marek.

W BIURZE RADY NARODOWEJ złożyli: Dr. Kryśiewicz z Poznania (za rok 14). — Firma Cabański & Co. z Poznania (za rok 14). — Dr. Pernaczynski z Poznania (za rok 14) po 100 marek. — S. Szulc z Poznania (za rok 14). — Drożdżyński z Poznania (za rok 14). — Grossmann z Poznania (za rok 14). — Dr. Stefański z Poznania (za rok 14) po 20 marek. — Zdzisław Rzepecki z Poznania (za I. kwartał 14) 12.50 mk. — Smolarkiewicz z Harburga (składki) 10 marek. — Łucyan Wojciechowski z Poznania (za rok 14) 5 marek. — Razem zebrano 407.50 marek.

Oprócz sum powyższych złożonych deklarowali: Dr. Stefański z Poznania 20 marek. — Fr. Cejrowski 10 marek. — Dr. Skowronski z Janówca 10 marek. — Łucyan Wojciechowski z Poznania 5 marek.

Nadesłano.

Kwasoród jest dzisiaj najpierwszym i najlepszym środkiem leczniczym przy niedomaganiach w trawieniu i cierpieniach kiszek zatwardzeniu, dlatego jest „Stomoxigen“, preparat tlenu czynnego, niezbędnym przy podobnych cierpieniach.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

7. maja. 6. maja.
Płaca za 100 rubli - - - 214.95 mk. — 214.85 mk.
Płaca za 100 koron - - - 85.10 mk. — 85.10 mk.

Magdeburg, 7-go maja. (Ceny targowe).

Cukier w głowach I . . . 00.00—00.00
Rafinada mielona (z beczką) . . . 18.50—18.75

Wrocław, 8-go maja. (Ceny targowe).

Stale ceny ustanowione przez deputacje targowe.	W markach i fenych za 100 kg. płynny średni posładni	
Pazienica - - - - -	19.50	19.30
Zyto - - - - -	16.40	16.20
Jęczmień zwykły - - - -	13.70	13.50
Jęczmień browarowy - - -	15.50	15.20
Owies - - - - -	15.30	15.10
Groch „Wiktoria“ - - - -	25.00	24.50
Groch do gotowania - - -	22.00	21.50
Groch na paszę - - - - -	17.50	17.00
Rzepak - - - - -	00.00	00.00

Siano 100 kg.: 6.40—5.60 mk. Długa słoma, 100 kg.: 4.40—4.00 mk. słoma prasowana 2.40—2.00 mk.

Pranie Koronek

Hafty, firany, jedwab i wszystkie delikatne materye, których w sposób zwyczajny prać nie można, stają się zupełnie czyste, śnieżno białe i jak nowe przez

Persil samodiałający środek do prania,

bez tarcia i szczerkowania, dlatego największa ochrona tkanin. Zastępuje zupełnie bielenie na trawniku.

Wszędzie do nabycia, nigdy luźno, tylko w paczkach oryginalnych HENKEL & Co., Düsseldorf. Także i fabrykanci wszędzie chętni używają Henkl'a sody do bielenia.

70 nagród

medale państwowe, miejskie, związkowe, najwyższe z kongresu lekarskiego.

Na najwyższym szczyście znaczenia i uznania stoją wyroby

3. Kasprowicza w Gnieźnie

główne gniazdo.

Gniazdo filialne Berlin. Gniazdo fil. Cognac (Francya) a proszę zapamiętać poniżej podane prawnie zatwierdzone gatunki

i nie tylko wszędzie żądać, ale przekonywać się czy to co dają, rzeczywiście odemnie pochodzi.

Nastojkena
Bakalena
Nalewajka
Bohun
owocowe

Zagłoba
Opatówka
Złotnak
Tatrzańska
ziołowe

Podkomorzanka
Biektorska
Kasprowka
Karpatena
korzenne

Opato
Gnesnania
Dewajtis
Pałuczanka
gorzkie

Koniaki, winne wypalanki i rozcieńczone i 80 innych wybornych gatunków.

Materye na suknie

szale tureckie, jedwabie na zapaski, chusty, chustki, welury, wsypy, poszwy, płótna, firanki itp. po cenach bardzo niskich.

Hugo Lipschütz,

Katowice, ulica Grundmanna nr. 10.

Bank Ziemski - Landbank

w Bytomiu, ulica Dworcowa 37
(Beuthen O.-S., Bahnhofstrasse 37)

na I-szem piętrze (nad Cafe Schmitt).
Telefon 1926.

nabywa i parceluje lub sprzedaje w całości majątki ziemskie na Górnym Śląsku i w Galicji;

udziela pożyczek i dyskontuje weksle; urządza dla kupców i przemysłowców rachunki bieżące;

reguluje hipoteki za umiarkowaną prowizję;

przyjmuje depozyty, płacąc 3 do 5 % zależnie od terminu wypowiedzenia;

przyjmuje wpłaty na nowe udziały;

Biuro otwarte codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 9 rano do godz. 1 w połud.

Pocztowe konto czekowe Wrocław nr. 5326.
Pocztowe konto czekowe Wiedeń nr. 130 762.

ZARZĄD.

LECZCIE SIĘ SAMI OD REUMATYZMU BEZPŁATNIE

TEMU ODKRYCIU JA ZAWDZIĘCAM WŁASNE ŻYCIE.

Fotografia ta pokazuje prawdziwy stan jak to zemną było, okropnych skutków reumatyzmu i podagry. Jedynie osoby cierpiące, lub które kiedyś cierpiały na reumatyzm, potrafią sobie wyobrazić okropne męki, które przeszedłem. Lecz teraz pozbyłem się tego zupełnie, i cały prawie czas poświęcam na przyniesienie ulgi innym. Już w 15 roku życia chorowałem na chroniczny reumatyzm; (pierwsze oznaki tej choroby ukazały się, gdy miałem tylko 8 lat). Wszystkie moje członki ponapuchwały i powykrzywiły się do tego stopnia, że nieraz byłem tylko bezradnym kaleką. Przez długi czas wypróbowałem wszelkie istniejące lekarstwa, biorąc je bez przerwy w ciągu wielu miesięcy, lecz zaznałem jedynie chwilowej ulgi. Rok więc, upływał po roku, i w ciągu przeszło 20 lat okropnych męczarni, choroba ta zdołała pochłonąć na różne leki prawie że wielki majątek, bez najmniejszego jednakże skutku. Wreszcie, samemu mi się udało utworzyć preparat, dzięki któremu, zupełnie zostałem uleczony. Teraz zaś uważam to sobie za

obowiązek obeznac każdego z tą cudotwórczą receptą. Każdy cierpiący na reumatyzm czy podagrę, w jakiegokolwiek postaci, powinien, niezwłocznie napisać mi, bym mu nadesłał **ZUPEŁNIE BEZPŁATNIE** moją receptę. **NIE WYSYŁAJCIE PIENIĘDZY.** Życzę sobie dać go każdemu zupełnie darmo, i przekonać każdego, co ten środek potrafi zdziałać. Załączona tutaj fotografia, pokazuje skutki tych niewymownych męczarni, które przez tyle lat przecierpiałem. Możliwe, że i Wy, czytelnicy, podobnie przechodzicie męki; w takim razie jest to teraz zupełnie niepotrzebnie, bowiem moja recepta da Wam niezwłoczną ulgę, a po krótkim czasie zupełnie wyleczy. Preparat ten ofiaruję teraz każdemu zupełnie bezpłatnie.

O ile później zachodzi potrzeba, środek ten jest do nabycia prawie we wszystkich aptekach i składach aptecznych, które już dobrze znają ten nadzw. preparat. Uprasza się o niezwłoczne zawiadomienie do: —

M. E. TRAYSER, No. 191, Bangor House, Shoe Lane,
Londyn, E. C., w Anglii.

Agitujcie za naszą gazetą!

Baczność Rodacy!

Swój do swego!

Uważajcie przy zakupnie kós na mój przez urząd patent. zastrzeż. znak „Polanka”, bo dziś na świecie więcej blagi jak rzetelności.

Kosa „Polanka” jest z najl. gusztali na kosi kuta i tę nazwę dla odróżnienia od mniej wartości. kós urzędow. zastrzeż. Ostrze trzyma po kilka dni i siecze bez ostrzenia do 300 kroków. Kto raz „Polanką” siecze to innej kosi do ręki nie weźmie. Nr. 0 (80) 1 (85) 2 (90) 3 (100) 4 (110) cm.

Cena 3.50 4.50 4.75 5.00 5.50 mk.

Polanka „Ekstra” jest z najlepszej angielskiej stali ręcznie kuta i w najnowszy tajemniczy sposób hartowana tak, iż jest najlepszą kosą na świecie. Długość: 34" 36" 38" 41"

Cena: 5.50 6.00 7.00 8.00 mkr.

Na każdą kosę daję zupełną gwarancję, tj. daję za darmo inną, gdyby która niedobrze siekła.

Młotki i babki do kós klep. po 0.75 llo 0.60
Oselki i muszczki do kós ostrz. 10, 15, 20, 30
Pierścienie do kós, zwyczajne do klina 0.15
ze śrubą 0.20 z 2 śrubami co kosę można zamknąć 0.40.

Wysyła odwrotną pocztą przez zaliczkę. Opakowania nie liczę. Mój adres:

A. Noskowiec, Pleschen

Telefon 130. Prov. Posen. Telefon 130.

Nowo otwarty!

Zakład dentystyczny

Stanisława Teresińskiego

Katowice, ul. Dyrekcyjna 4, II. p.

Praktykuje: przed poł. od godz. 9 do 1-ej,
po połudn. od godz. 3 do 6-ej.

Tabela moich cen:

Wyrwanie zęba	75 f.	Plomba srebrna	2,00
Zatrucie nerwu	75 f.	Plomba złoty amalgam	2,50
Czyszczenie zębów	1,00	Plomba porcelanowa	2,50
Wyrwanie zęba niemal bez bólu	1,25	Wypełnienie korzenia antysept.	1,00
Plomba cement. albo emaliowa	1,50	Zęby sztuczne	szt. od 2,00
		Plomby złote	szt. od 3,00

Specjalność: Zęby na sztyftkach, mostki, korony złote.
Przerabianie sztucznych zębów nie dobrze sledzących szt. 1,50 mk.

Adolf Konieczny Górne Rydułtowy.

Żyła trumien w Birtutówach

Jedyny skład polski

mebli i trumien

na Rydułtowy i okolice.

Meble, lustra, towary wysciekane

od najskromniejszych do najwykwintniejszych.

Całkowite urządzenia mieszkań.

Soiśle rzetelna obsługa. Obejrzenie chętnie

- - dozwolone bez przymusu kupna. - -

Korzystne warunki płacenia.

Pan rzuci w ką

każdy Berliński, Lipski, Wrocławski katalog, mając w ręku najnowszy wspaniały polski cennik z 2000 ilustracjami J. Strzeleckiego z Poznania na zegarki, złotnicze towary, instrumenty muzyczne, fonografy, najpiękniejsze polskie płyty, brzytwy, rewolwery, kosy, maszyny do szycia, kolowce, dewocyjne artykuły jak: krzyże, lichtarze, obrazy, książki do nabożeństwa i wiele innych rzeczy.

Przesyła katalogu darmo.
Odsprzedajacyu udzielam wysoki rabat :- Adres:
J. Strzelecki, Posen, Alter Markt 47 Bb.

Bank ludowy w Rybniku

ul. św. Jana (Johannesstr.) 110 przy kościele

otwarty codziennie od godz. 8-12 i od 2-4
wyjąwszy niedziela i święta.

udziela pożyczek na weksle

i płaci od złożonych w nim pieniędzy:

3 %, za tygodniowym wypowiedzeniem, 3 1/2 %, za dwierocznym wypowiedzeniem, 4 %, za półrocznym wypowiedzeniem.

Od 1-go do 3-go włącznie oblicza się procent za cały miesiąc, od 4-go do 16-go włącznie jeszcze za pół miesiąca.

W srody i soboty po południu dla publiczności zamknięty.

Pierwszorzędny skład gramofonów oraz instrumentów muzycznych
pod firmą:

Gramophon - Centrale - - Katowice - - Gesellschaft

ma na składzie: **m. b. J.**
Gramofony prawdziwe z najsłynniejszych fabryk
oraz aparaty od 12 mk. począwszy z płytami,
płyty gramofonowe z zdjęciami nowoczesnymi
od 1.25 mk.

Przytem polecam swój bogato zaopatrzonej skład
**mandolin, gitar, skrzypiec, harmo-
nik, cyter, italianek, bandonin itd.**
oraz wszelkich przyborów do tychże od najtańszych
aż do najwykwintniejszych.
Usłone harmoniki od 15 fen. począwszy.

Co dopiero wyszły:

Nowości w książkach

i są do nabycia w księgarni

„Górnoślązaka“ w Katowicach.

Encyklopedia Handlowa Orgelbranda, w zeszytach po
75 fen.

Zarys filozofii indyjskiej, oprawne, cena 2.50 mk.

Nowości nieznane. Zagadnienia życia odkryte. Cena 2 mk.

„Książka“, miesięcznik poświęcony krytyce i bibliografii pol-
skiej. Zeszyt 1—2. Cena 1.50 mk.

Nowy Testament Jezusa Chrystusa w przekładzie ks.
J. Wujka T. J. Cena opraw. 4.20 mk.

Nie kupujcie innych kos

jak **KOSY „KORONNE“**

No. 2200a.

Długośćem 90 | 95 | 100 | 110 | 115 | 120 | 130
Cena mk. 4.10 | 4.50 | 4.90 | 5.30 | 5.70 | 6.35 | 6.95

Kosa Koronna No. 2200 jest z prawdziwej najlepszej
angielskiej H. R. Koronny stali ręcznie kuta i przez
wszystkich kośniarzy w Niemczech, Austrii,
Anglii, Rosji, Włoszech, Belgii, Danii itd. jest
jako najlepsza w świecie uznana i żadna inna
niedorówna w tak dobrem cięciu jak kosa Ko-
ronna. Już tysiące ludzi pracuje kosami z an-
gielskiej H. R. Koronny stali i kto nie kupi
zaraz tej kosy jest zdradą swej kieszeni. Biada
Kośnikowi, gdy kupi kosę inną i zamiast 300
kroków tylko 50 kroków jest wstanie usieć.
Zażądajcie cennik. Opakowanie darmo. Nad 20
marek franko. Na każdą kosę Koronną 3 lata
gwarancji i daje się całkiem darmo inną, gdy która
się nie podoba. Adres: Hieronim Tilgner,
Berlin, Paulstrasse No. 8.

Zanie czeskie pierze!

1 funt szarego, dobrego
dartego pierza 1 mk.
dobre półbiałe 1 mk.
30 f., białe miękie jak
puch 1 m. 70 f., 1 m. 90
f.; śnieżno białe, naj-
lepsze 2 m. 70 f., 3 m.
40 f.; 1 funt białego, miękiego jak puch, nie-
darte 2 m., 2 m. 30 f. Darcie cesarskie (Kaiser-
rumpf) 2 m. 50 f. 3 m. Wysyłka wolna od cła za
zaliczką przy 10 funtach franko. — Zamiana
dozwolona. — Za niestosowne pieniądze z po-
wrotem. — Dokładny cennik darmo.

S. Benisch, Deschenitz nr. 945
Böhmerwald (Böhmen).

Dla nowożeńców!

MEBLE

pojedyncze, lustra, kanapy,
jako też całkowite urządzenie
mieszkań, kup. się tanio i dobrze
w magazynie mebli u fachowca

Edwarda Wyleżycha, mistrza stolarsk.

Burom, ul. Tarnogórska nr. 2, naprzeciw
starego kościoła Najśw. Maryi Panny. Telefon 598

Odstawa mebli do każdej miejscowości darmo!
Za gotówkę i na dogodną odpłatę!

Rodacy! kupujcie u swoich.

Przy większym zakupie zwracam koszt
kolej III. klasą w okręgu przemysłowym.

Materie na suknie, materie na
bluzki, muśliny, katuny i obszy-
cia, jak również wyspy, poszwy,
adamaszki, firanki, kołdry, obru-
sy i trykotaże

poleca po niskich cenach

N. Markewitz,
Król. Huta, ul. Następcy tronu 45.

Do budowania

polecam mój dobrze zaopatrzonej skład
I belek żelaznych (tregrow),
tektury na dachy (papy), tektury
izolacyjnej, żurawów, obręczy,
gwoździ, ankrów, pump, oraz
trzełny na sufity, pieców każ-
dego rodzaju, cementu, gipsu
i t. d. po niskich cenach.

Emanuel Kozak, Mikołów
skład żelaza i materiałów budowlanych.
Telefon 23.

Skład gotowych pasów.

Największy i najstarszy skład skór
w miejscu

Adolf Schindler,
Katowice, ul. Grundmanna 16.

Najtańsze źródło zakupna
skóry, cholewek i wszystkich arty-
kułów szewskich i siodlarskich.

Kupony pasowe jakoteż rzemienie do szycia i wiązania.
Zawsze wielki zapas skór dla pantoflarzy.

hurtownie i detalicznie.

Polecam

wszelkie artykuły do
leczenia chorych.

Wszystkim tym zaś, którzy cierpią na żo-
łądek, brak apetytu, reumatyzm, zaziębienie
kaszel i t. d. udzielam bezpłatnie porady

Dla rolników

zaś polecam wszelkie leki, potrzebne w go-
spodarstwie, dla koni, krów, świń i t. d.,
gdyż mam własne laboratorium.
Proszę przeto między sąsiadami rozpowsze-
dzać o mnie. O łaskawe poparcie proszę

Bernard Pitsch

drogeria „pod orłem,

Racibórz, Wielkie Przedmieście 31.

Telefon 262.

Nie kupujcie, gdzie za drogo!

Za zegarki od 7 mk.
daję na 6 lat gwarancji

Zegarki niklowe
36 godz. chodz. mk. 1.95

Lepsze z złoceniem
brzeg. dokładne mk. 4.20

Nowosrebr. brzegi
złoc. 6 kam. pewnie 7.75

Czysto srebr. brzegi
złoc. 6 kam. trwałe 9.50

Lepsze 1a i na 10
kamieniach mk. 11.25

Z Matką Boską
brzegi zł. 10 kam. 11.65

Wymieniam — lub zwracam pieniądze.
Cenniki ca. 3000 ilustracji wysyłam
każdemu darmo i franko.

Adres: **M. Danecki, Poznań (Posen)**
St. Martinstrasse Nr. 58.

Najniższe ceny!

Gramofon tylko lep. kom-
plet z 200 igł. i 2 płytami
zupełnie czysto i głośno
głos oddający pod gwar.
tylko **16.50**
Polskie płyty podwójne
tylko mk. 1.75
(Serdeczna Matko i
(Z tej biednej ziemi
(Krakowiak i
(Oberek Poznański
(Biały Mazur i
(Polka węgierska
(Marsz Sokołów i
(Nasz Oberek

Chodzi 8 dni!

Jeden raz nakręcić!

Zegarek męski kieszonk.

wykonanie z starego sre-
bra z wspaniałą arty-
styczną rzeźbą mk. 12
i porto za zaliczką. —
3 lata gwarancji piśm.

MAX BOHNEL,
Wiedeń IV. (Wien)
Margarethenstr. 27/p. 5.
Oryginalny cennik fa-
bryczny darmo.

Bezpłatna nauka!
Każdy nabywca
Samouczków pe-
dagoga Pl. Reuss-
nera, uznanych
już od r. 1880 za
najlepsze, może
się nauczyć bez-

płatnie, bo bez nauczyciela,
sam czytać, pisać i rozma-
wiać bardzo łatwo, prędko
i gruntownie: po angielsku,
francusku, niemiecku i ro-
syjsku. Po wysłaniu marki
za 15 fen. na porto do księ-
garni „Górnoślązaka“ w Ka-
towicach G.-S., otrzyma
każdy zeszyt 1-szy okazo-
wy Samouczka bezpłatnie.

Hodowla królików

Cena 25 fenygów

poleca

Księgarnia „Górnoślązaka“
w Katowicach.

Dom mebli W. Noglinski

ul. Fryderyka 10 Katowice ul. Fryderyka 10

Nowo otwarty!

Mebel - Lustra - Towary wyśmienite

od najskromniejszych do najwykwintniejszych.

Całkowite urządzenia mieszkań.

Ścisłe rzetelna obsługa. Obejrzenie chętnie do-
zwolone bez przymusu kupna.

Korzystne warunki płacenia.

Trocadero

Od piątku 1 maja
wielka galowa
premiera

10 nowych
atrakcyi tańcy

Wstęp 1 mk.
włącznie garderoby.

Dyrekc.: M. Aleksandrow.